

NAREDBE, I UPRAVE

BISKUPÁ NAMISTNIKÁ APOSCOLSKÍ

PROSHASTÍ, I SADASCONEGA,

KOJESU DUXNI IMAT PRID OČIMA, I ČESTO NAPOMIGNAT

PÚKU KATOLIČANSKOMU U DNEVE ZABILIXENÉ SVI

POSCTOVANI XUPNICZI, I GNIOVI POMOCHNICZI

PO SVIM XUPAMA BOSANSKOGA VIKARIATA

APOSCOLSKOGA, SABRANE, I UREGENE

Od Prisvitloga, i Priposctovanoga Gospodina

FRA AGUSTINA MILLETICHIA

BISKUPA DAULIANSKOGA, I NAMISTNIKA

APOSCOLSKOGA U BOSNI SVOJ,

U HERCEGOVINI, I U POSAVINI TURSKOJ,

I USCTAMPANE PO DOPUSCTEGNU SVETOCH

ŠKUPPA OD RASCIREGNA VIRRE.

U RIMU 1828,

U CTAMPARII SVETOCH ŠKUPPA.

FRA AGUSTIN MILLETICH

REDA MAGNE BRATJE S. O. FRANE

OD OBSLUXEGNA

PO MILOSTI BOXIOJ, I APOSCTOLSKOGA S.
STOLLA BISKUP DAULIANSKI, I NAMISTNIK
APOSCTOLSKI U BOSNI, U HERCZEGOVINI,
I U POSAVINI TURSKOJ.

Posctovanim Xupniczim, i gniovim Pomoch-
niczim, i svemu nashemu Púku Pravovir-
nomu, pozdrav, blagosov, i podpuno
Duha Svetogh utishegne nazivá.

*P*oznanovamje, Bratjo pripogliubglena
u Gospodinu, dasu mnoghé spasonosné
Uprave, i Naredbe opchené, i osobité u
različítá vrímena godíná proshasti pruxali
Biskupi Namistniczi Aposctolski po svim na-
shim Xupama, kakoje u koje vríme, i u
komu místu potriba opchená, olli osobítá
iziskivala, zaduxujuchi Posctov. Xupnike,
daji pripisuju, i Púku napomignaju: kako-
su i pripisivali, i napomignali. Alli u vríme
progonstvá, bixaniá, primischegna, i saxga-
gná kuchíá Xupski, i u vríme prominá PP.
Xupniká, i Kapellaná, mnoghísu Kartula-
richi, i Kgnighe Xupské s'ostalím pokuch-
stvom izgorile, i izghinule, a nikese i za-

bacžile . Poradi scta nastojalismo skupit iz rečenj spasonosni Pastirski Upravá , i Naredbá stvdri potribitié , koje za vechiti lasnost nashi PP. Xupnikà , Kapellànà , i Is-povidnikà činilismo u ové Kgnixicze usctam-pat , uffajuchise , dachese takó lascgné uču-vat , i pomgnivié obsluxivat , kako nás opo-migná Aposctó S. Pavó , govorechi : Obe-dite Præpositis vestris , et subiacete eis . Ipsi enim pervigilant , quasi rationem pro anima-bus vestris reddituri , ut cum gaudio hoc fa-ciant , et non gementes : hoc enim non ex-pedit vobis . Hebr. 13. 17. Idem Paulus præ-cipiebat ubique custodire præcepta Apostolo-rum , et Seniorum . Za neuzmnožavát pák govoregna , sudilismo , da nije potribito bi-lixit , sctoje koi Biskup naregivo , ni kojé godiné , ni pod kakve pedipse ; buduchi da mnoghi nashi PP. Xupniczi imaju dobar dio spomenuti Upravá , i Naredbá jurve prid oçima , usctampani od Pok. dobre uspome-né Nashega blixgnega Pridstupnika Gosp. Fra Garghe iz Varesha , Biskupa Ruspen-skoga , i Namistnika Aposctolskoga u svoj ovoj Daržavi . A kojibi xelili boglese uvi-x-bat u stvarma priascgni orimená od proshasti Biskupà naregeni , mogu-ji ndch , i prividiti u Protocollim Manastirskim . Mi , sctosmo

sudili , daje sadascgnegh vrmena Púku nashemu potribitié , tó-smo i izvadili , gdiscto prominivshi , a setogod i nadostavivshi : imajuchi prid očima slavu , i posctegne Boxié , dobro opchenò duhovno , i vrimenitò sviú Misnikà , i Redovnikà , i svega Púka nashega pravovirnoga . Iza tú svarhu priporučujemo , da svaki Misnik ové Kgnixicze providi , i kojasu u istim zabilixena da svi pomognivo obsluxujete , i činite obsluxivat od pravovirni Karstjanà , kojimste od Starishinà Czarkvé Sveté dati za Pastire , i za Upravitelje duhovné . A posli nego vás Zakon svetí Boxií , i sve Naredbe Czarkvené czilovito ispunite , tadà slobodno morete rech s' Nama zajedno : Servi inutiles sumus , quod debuimus facere , fecimus . Luc. 17. 10. Priporučujemose vashim Svetim molitvam , i podigliujemo svima Pastirki Blagosov sveti .

Pisano u Fojniczi u Manastiru S. Duha na 24. Oxujka god. 1818.

FR. AGUSTIN MILLETICH Biskup Daulianski ,
i Namistnik Aposcotski u Bosni m. p.

L. ✻ S.

DOGACIAJI OBUSTAVLENÍ

OBLASTI BISKUPSKOJ

POD PROKLESTVO VELIKÓ U SVEMU

VIKARIATU BOSANSKOMU JESU SLIDECHÍ.

I. **B**uduchi Spasitegl Isus uzdigó Xenidbu na dostojanstvo od Sakramenta za uzmnoxagne, i za korist vrimentú , i vikovičnú svoji pravovirní naslidniká , zapovidioje u istó dóba , dase imá primat , i dillovat ovi S. Sakramenat u milosti Boxioj po Upravam , i Naredbam Czarkvé Sveté , s'pravim unutargnim , i zdvo-ragnim prostnim privoglegnem, i ugovorom Xegnienika , i Udadbenicze , i z'dobrim svittom gniovi Roditeglia illiti Starishina , kojimsu podloxni : zató S. Sábor Tridentinski (*Sess. 24. c. 6. de Reform. Matrim.*) stavglia u veliko proklestvo sve otimače Udadbeniczá , Divojaká , Udoviczá , i drugí xenski glavá , i sve gniove nagovaraocze , vichmike , i pomogače : i zapovidá isti S. Sabor , dase Čegliade otetó imá povratit u prostost podpunu , na način , dase more udat povoglnó za koga hoche ; alli za otimača zakonito vinčatse nemore , doklegodse pod gnegovom oblastju nalazi .

II. Upadaju u proklestvo velikó svi oní , kojibise vinčali znajuchi , dasu u rodstvu , olli

u kakvoj drugoj zapriczi raztargujuchioj xenidbu ; gniovo vinçagne bilobi griscno , i nevaglialo ; nitbise moghli saranit , doklegodse nebi olli razpustili , olli milost odpusetegna od Czar-kvé Sveté isprosili .

III. U istó proklestvo velikó upadaju , po odregegnu nashí Biskupá proshasti , i sadascgnega , svi oní , kojise vinçaju kod Suda izvanskoga , i svi gniovi nagovaraoczi , vichniczi , i pomogaçi . Takó i kojibise vinçali kod Popová Rischianskí , u isto proklestvo upalibi .

IV. Po istomu odregegnu nashí proshasti Biskupá , i sadascgnega upadaju u proklestvo velikó svi oní Karstjani , i Karstjanke , koji usiluju Posctovane Xupnike , i kojemudrago drughe Misnike , olli po sebi , olli s'pritgnom gniovi Gospodará , olli drughi Turaká , da vinçaju na sillu , i prikó zakona Xegnenike , i Udadbenicze , kojise nalaze u kojoj zapriczi tolikó raztargujuchioj , kolikó zabragnujuchioj gniovo vinçagne .

V. Upadaju u istó velikó proklestvo svi oní Karstjani , i Karstjanke , koji osvagijaju , i zloglase gniove Pastire , i drughe Misnike kod Turaká . A dabi koi Karstjanin , olli Karstjanka imali kakovu tuxbu protiva komu Misniku , neka prikaxu Czarkvenim Starishinam , neosvagi-juchji niposcto kod Nevirniká .

Opomena Posctov. Xupniczim .

Sve pét rečeni dogagiaja obustavgliamo našoj oblasti , i našega Vikara Generaloga : zató zapovidamo PP. Xupniczim , da , akobise po nesrichì (scto Bogh sačuvó) kojgod od rečeni pét dogagiaja u kojoj Xupi dogodio , i tó izvan Ispovidi , olli z'dopusctegnem Pokornika , imadú odma s'velikom pomgnom vás dogagiaj izvidit , i Nama , olli našemu Vikaru Generalom razborito prikazat *cum omnibus adjunctis , et circumstantiis Quis ? quid ? ubi ? quibus auxiliis ? cur ? quomodo ? quando ?* A od Nás bitichejim naregeno , scto imaju ċinit : *Quia Parochus ex officio declarare non potest , aliquem esse excommunicatum , suspensum etc. nisi ipsi demandetur : potest tamen ex vi latæ sententiæ excommunicatum prohibere ab ingressu Ecclesiæ , et removere a Sacris . Ita Krimer cum communitatus a Nicolao Mazzotta Theol. Moral. Tract. VIII. de Censur. c. 3. §. 1. n. 2. pag. 443.*

Slide Naredbe , i Uprave Biskupské svarhu Sakramenta od Xenidbe .

1. Uzò od xenidbé vexese najpri s'povoglnim privoglegnem Xegnenika , i Udadbeni-

czé , i z'dobrim svittom gniovi Roditeglia isti, olli Starishinà , koji gnima vladaju : i tó privoglegne vaglia , da bude s'obidvi strane prosto , brez ikakva straha , i usilovagna , i da budé ućigneno , i utvargeno prid svidoczima podobnim , kojimse more virrovat , kadbise kakva uzgona do suda Czarkvenoga dotirala .

II. Ugovore xenidbene skrovité , kojise ćiné od Sinová , i Kcherri nalazećhise pod oblastju gniovi Roditegliá , brez privoglegna isti Roditegliá , i brez svidoká podobní , porad koji ugovorá skroviti dogagiajuse inádi , smútgne , i krivé zakletve ; uvikje Czarkva sveta zabragnivala , i zabragnuje pod xestoké pokore , kojese imaju naregivat oním neposlusenim Xegneniczim , i Udadbeniczam , kojibise usudili vezat také ugovore skrovité .

III. Xegneniczi , i Udadbenicze , kakó i gniovi Roditegli , i Starishine prie nego ugovor xenidbeni utvardé , imajuse dobro promislit , i Bogu priporučit . Poradi seta nezabragnujese , da mogù uzet vrimenta , koliko je od potrebe , za razpitat , i izvidit stagne xegnenika , zabilixivshi ròk za drugó posćenó zapitagne , olliti proscgnu : i na drugó zapitagne duxnisu brez ikakva odmiczagna odgovorit , akosu kail , olli kazat Muscterii , da

ige traxit sebi Zaručniczu gdimu drago, i dase vech nepovrachia, i nenapastuje.

IV. Naravni zakon iziskuje, dase ima virno obsluxit, i izpunit svaki poscteni, i zakoniti ugovor, a osobitim nacinom ugovor xenidbeni zakonito utvargeni, od koga ugovora brez razloxitoga uzroka (koi uzrok vaglia, da bude kod Sudcza Czarkvenoga poznani, i osvidocen:) nije prosto odstupiti nikomu; izvan dabi i jedna, i druga strana dragovoglna od ugovora odstupila, povrativshi povoglna brez inada jedni drughim obilixja, i drughe darove, akosu kakvi ucigneni, ako nebi ktilli pokloniti jedni drughim od gniove draghe vogle.

V. Ugovori xenidbeni skroviti brez privoglezna Roditeglia, i brez svidoka od Mlagiarie nesvistne jurve z' grihom od neposluha ucigneni, a navlastito akosu josc sa zakletvom potvargeni, premda poragiaju zapriku, kojase zove *od ocitogh posctegna*: (Latini reku: *Publicæ honestatis*:) koja raztarguje xenidbu do parvoga kollina; i premda zaduxuju ugovornika, i ugovorniczu, da imaju stat na besidi, nit mogu brez razloxitogh uzroka od beside popuznut: niscetanemagne dabi koje od gni na besidi pomankalo, i ugovor zatajalo, Sudacz Czarkveni nije duxan gniovim besidam, zakletvam, ni obilixjim virrovat, kad jedno

zanikuje , a drugo potvargiuje : negoje od pō-
tribe za učinit súd pravedni , dase izvedu svi-
doczi podobni , kojimse moxe virrovat , i prid
kojimje taj ugovor učignen , i koji , akoje po-
triba , i ako bude Sudacz Czarkveni iziskivat ,
vaglia , dase zakunú svarlu onogá , sctosu iz
ustá Xegnenika , i Udadbenicze vlastitim ushi-
ma slishali , i očima vidili , kadsu ugovor xe-
nitbeni skrovíti učinili .

VI. Xegnenik , koise nalazi pod oblastju
svoji Roditegliá , olli drugí Starishiná , ima-
juch odluku xenitse , pria svakogh ugovora ne-
kase Bogu iz svega sarcza priporuci : posli to-
gá nekase svittuje , i zdogovori sa svojim Ro-
diteglim , olli Starishinam , očitujuchjim svoju
odluku . Roditegli pák olli Starishine duxnisu
s' pravom gliubavju stavit svu pomgnu za iza-
brat gniovu Xegneniku Bogabojechiú Zaručni-
czu , akobiju i Xegnenik ukabulio : posli togá
neka dokaxú skrovito gniovu xegliu Roditeglim ,
olli Starishinam Udadbeniczé , koju xellé imat
svomu xegneniku , kazavshi gnegovo ime ; koji
Roditegli , olli Starishine Udadbeniczé učinivshi
viche megiu sobom , i čuvshi guezinu vogliu ,
nek dokaxu skrovito Roditeglim Xegnenika ,
sctoje bilo odregeno u gniovu vichiu domache-
mu , ter akosu kail Muscterii i onni , i gniova
Udadbenicza , nekase zabilixí vrime od za-

proshogna , illiti od ugovora zakonitoga .

VII. Za prikratit mloghé smutgne , i nadmetagna u proscgii Udadbenczá naregiujemo , i zapovidamo , da unapridak svaki Xegnenik prie nego pógé prosit Udadbenczu , kojase u istoj Xúpi nalazi , ima uzet *Czeduliczu* pismenu od P. Xupnika : akolise Udadbencza u drugoj Xupi nalazi , potribitoje dase Xegnenik i drugomu P. Xupniku prikaxe , i od istoga drugú czeduliczu uzme , kazavshimu ime , i priimenak Udadbenczé , koju ima odluku prosit . Brez koje czedulicze zabragnujemo svima Roditeglim , i kuchnim Starishinam , da Proscza ni iz Xupe , u kojoj pribivaju , ni iz drughé neprimaju .

A Posctov. Xupnike zaduxujemo , da budú lasni dat rečenu czeduliczu , kadjim bude zapitana . I dase nebi privarili , i dopustili dvoiczi Muscteria u istó dóba prosit istú Udadbenczu , neka imena zabilixé na Tefterichiu , koi imaju darxat kod sebe .

VIII. Dosclaczi , i Dosclicze , kojisu izbighnuli iz drugí Kragleviná , i Biskupatá , u nashemu Biskupatu nitse mogu xenit , ni udavat , dok nedobavé od gniova Biskupa , gdisu rogeni , i odrasli , pismenó svidočanstvo od gniove prostosti ; koje svidočanstvo ima bit privigeno od Nás , olli od nashega Vikara Generaloga : kako

S. Sabor Tridentinski zapovida . (*Sess. 24. de Reform. Matrim. c. 7.*) Zató brez nashega osobitogh dopusctegna PP. Xupniczi nemogú dat rečenú czeduliczu od proscgné Xenidbené nikakvu Dosclaczu , ni Doscliczi , nitji mogú primat na parstenovagne , a josc magne na vinçagne .

IX. Na proscgni Udadbencizé imase stavit na tarpezu zajedno s'obilixjem i czedulicza Xupnikova , koju imá uzet s' obilixjem istá Udadbenciza svojom vlastitóm rukóm , a nitko drughi : i ona istá imá donit sa sobom na parstenovagne rečenú czeduliczu za svidoçanstvo , daje gnezina pravá voglia zaruçitse sa Xegnenikom , za kogaje izproshena .

A da nebi bio ukabuglen Muscateria , reçenu czeduliczu imá povratiti Xupniku oni isti , koi-juje uzeo ; i tó odmá brez odmiczagna , nekaje prosto pristupit drugomu , koi bude zapitat czeduliczu od P. Xupnika , za moçh pro-sit istú Udadbencizu .

X. Na proscgni Udadbencizá , premdabi vehoma boglé bilo , da osim posctene besidé , nikakvise darovi , ni uzdarja nepruxaju ; nisc-tanemagné buduchi davgnascgni obicaj , dase pruxí Udadbencizi na proscgni za obilixje posctenogh ugovora po jedan *Vixlin* , illiti pará 60. u Jabuczi , togá starogh obicaja neukídamo .

XI. Muscteria , illiti Xegnenik , komu budé jednoč odgovoreno , damu nisu kail ni Roditegli , ni gniova Udadbenicza , nekase drughí pút nepovrachiá , i nenapastuje : izvan akobimu bilo zabilixeno vrime od roka ugovornoga .

XII. Koji od ugovora zakonitoga brez razloxitoga uzroka popuzuju , grishé prid Bogom ; jerbo varaju himbeno svoje iskargne , i činé protiva zakonu naravnomu onó , scto nebi raddi bili , dase gnima učiní od drughí . Poradiscta dostojnisu pokore , i gabé vas troshak , i hamanete , kojese dali ; a duxnisu povratiti sve , sctosu uzeli , onoj strani , koja stoji na besidi . Akolibise pák poslí zakonitogh ugovora , olli i poslí Navisctegna očitovala kakva zaprika raztargujuchia xenidbu , olbise osvidočio uzrok razloxiti od raztarghnutja ugovora zakonito učignegnoga , tadá harči i obilixja svakom svoja imajuse povratit : ako nebi ktili jedni drughím poklonit .

XIII. Suprotivnosti nerazloxité , i usilovagna nepodobná níki Roditegliá nemilostivi prama gniovim Xegneniczim , i Udadbeniczam , jesu uzroczi osobiti od mnoghi smutgná , i brezakogná , kojase u nashemu púku dogagijaju . Roditegli duxnisu gniove Xegnenike , i Udadbenicze svitovati ; alli nemogujim brez griha odnimit prostosti , koju imaju od Boga , i od na-

raví isté u gñiovoj xenidbi, i udadbi . Do najposli akose na zločesto druxtvo namiré, nechese mochi tuxit, ni proklignat gñiove Roditegle . Zabragnujemo dakle, dase Roditegli, i Starishine, brez razloxitoga uzroka, u oda-bragnu druxtva zakonitoga po Sakramentu Svetom od Xenidbe, gñiovim Sinovima, i Kcherrama nesuprotivé; ako xelé dobro vrimenitó, i vikovičgné sebi, i svomu porodu .

XIV. Josc gorré, i nerazloxitié vladajuse po níkím místím níkí brezdusní Roditegli, i Starishine, koji cziné, i prodaju gñiove Udadbenicze kó robigne zakuplené, olli xivine nerazloxité, pogagiajuchise s' Muscteriom, kolikó more datjim, ako xelí imat gñiovu Udadbeniczu . Takí običaj nepodobní, gdigodse nalazi, zapovidamo, dase ukiné . S' ovim nezabragnujemo milosche, ni darove povoglné, kojise brez ugovaragna običaju davat, od Xegneniká Rodbini Udadbeniczé od samoga gliustva .

XV. Dostójnisu pák pókoré prixestoké i na ovomu svitu, i na drugomu, koji gñiove Udadbenicze udaju za protivnike, i odmetnike Virré, i Czarkvé svété Rímské Katolíčanské . Takabo priateglstva s' krivovirczim, i s' poluvirczim uvikje zabragñivala, i zabragñuje Czarkva sveta : kakoji i mi ovdi zabragñujemo .

XVI. Proscgne Udadbeniczá neimajuse činit u oči Nediglé , ni u oči drugih Svetkoviná zapovidní ; jerbo mloghi do pó nochi u vesegliu zabavleni običajú slidechi dán S. Misu zaostavit . A bilabi stvár mlogo pristojna , dase proscgne , illiti ugovori xenidbeni nečiné u nochi , nego u dnevu s' pametju trizmenom . Xelimo dakle , i ponukujemo , (alli nezaduxujemo ni pod grih , ni pod pokore) dabise taj običaj od proscgne iz nočni tminá na svetlost dnevnu prinio .

XVII. Posli negoje Udadbenicza zakonito izproshena , imajuse prikazat Xegnenik , i Udadbenicza sc'guiovim Roditeglim , olli z'blixnim Rodiaczim P. Xupnika , koi duxanje pomgnivo izpitat na samu i Xegnenika , i Udadbeniczu svarhu gniova prostnoga privoglegna . Posli togá imaji izpitat za stvári potrebite od Nauka Karstjanskoga , kojese duxni znati , to jest :

1. *Zlamegne S. Krixa .*
2. *Otajstva poglavitá Virré nashé sveté .*
3. *Dilla Virre , Uffagna , Gliubavi , i Skrushegna .*
4. *Četiri stvári brez kojise nitko sara-
nit nemoxe .*
5. *Zapovidi od naravi , i od gliubavi .*

6. *Zapovidi Boxie , i Czarkvene .*
7. *Sakramente .*
8. *Grihè smartne , grihe protiva Duhu Svetomu , i grihe , koji vapiu osvetu prid Bogom .*
9. *Stvári potribite za učinit Ispovid czi-lovitu , i spasonosnu .*
10. *Stvári potribite za dostojnose pričestit ,*
11. *Otče nasc : Zdravu Mariu : Virrovagne : i Slava Otczu .*
12. *Krunicze Isusovu , i Gospinu .*
13. *Način kakose imázlamenovat , illiti Karstit diete u potribi ,*
14. *Duxnosti stagna zaručničkoga .*

Stvári tolikó potribité od Nauka Karstjanskoga pria parstenovagna ako nenauče , mučnocheji posli naučit ; i takó neché znat posli uzdi-ghnut gniov porod u strahu Boxiemu . Porad togá zabragnujemo , dase neimaju pripustit na parstenovagne , a josc magne na vinčagne , koji neznaju stvarí potribiti od Nauka Karstjanskoga , a navlastito Otajstvá poglaviti virré nashé sveté .

XVIII. Posli parstenovagna zapovidamo , da odma slidé Navisctegna , i dase vinčagne daglé od jedan misecz dáná , brez razloxitogh

uzroka , neodmičé ; jer dabi proscla dva mi-
seca posli najposlidnega Navisctegna , zakoni
Czarkve S. naregiuju , dasé imaju sva trí Na-
visctegna ponovit pria vinčagna .

XIX. U Nedigle , i u dneve Svetčané za-
povidné , i u vrmena od Czarkve zabragnená,
brez nashega osobitogh dopusctegna , olli na-
shegh Vikara Generaloga , zabragnujemo , da-
se nitko nevinčaje .

XX. Xegnenik , i Udadbenicza pria Vinča-
gna priporučnje S. Sabor Tridentinski (*Sess.*
24. de Reform. Matrim. c. 1. , i Ritual Rim-
ski) dasé imaju czilovito ispovidit , i bogogliub-
no pričestit , za moč primit Sakramenat S.
od Xenidbé u milosti Boxioj , i zadobit oné
milosti , i pomochi , koje Bógh podigliuje Za-
ručniczim , koji u čistochi dushá gniovi ovi S.
Sakramenat dostojno dilluju s'onom odlukom,
za kojuje Spasitegl Isus Xenidbu na dosto-
janstvo Sakramenta uzdigó .

XXI. Kako na parstenovagne , takó i na
vinčagne , bilo na blizu , bilo na daleku , zapo-
vidamo , da imaju dovest Udadbeniczu gnezini
Roditegli , olli kogod od gnezine najblixgne Rod-
biné , dvoje , olli barem jedno čegliade srido-
vično , nitju imaju zapustit , doklegod nebude
zakonito vinčana , i gnezinu Zaručniku prid Ota-
rom Boxiim z' blagosovom Misničkim pridana .

XXII. Svatovi imaju bit Karstjani posceni , Bogabojechi , i trizmeni , odiveni odichiom , Karstjanskóm , brez taslame , brez barjaka , i brez odore turske : koji ni putom vodechi na vinçagne , ni vrachiajuchise s'Vinçagna , ni na Piru , pushakà neka neispagliuju : buduchise veché putà dogodilo , dasu niki u takom vese-gliu nepodobnom ostali ragneni , i ubieni .

A takó i drugí sctokakvi nepodobní , i grisc-ni obicaji , kojise činé u nikim místm u vri-me pirovagna , s' kojimse sluxí duh nečistí za probudit misli od bludnosti pogané u sarczima gliudskim , naregiujemo , i zapovidamo , dase po sve ukinú , i izkorine iz nashega Púka Karstjanskoga .

XXIII. Poradi troscka od xenidbé , i pirro-vagna mnoghise privale , i zaduxe na naçin , dase do gniove smarti iztogá duga izbavit nemogú ; zató priporuçujemo , dase vishe od jednogh , olli od dva dána vesegle pírnó ne-produgliuje : a u Nedigle , i u Svetkovine ni-kada dase nepiruje . A bilohi mloga boglé , i koristnié , da na misto sobeta pírnoga , sazovuse iz konshiluka siroticze , uboghí , i potri-bití , ter dase počasté s' jednim razloxitim , i trizmenim nasichegnem , udilivschi-jim koju lemozinu , dase mogú i drugí dan pokripiti , molechi Bogá za gniove dobroçiniocze .

Ako sve ové Naredbe , i Uprave u gniovoj Xenidbi budú podpuno obsluxivat nashi bogogliubní Karstjani , bitiche blagosovgleni od Bogá , i gniova Xenidba neche tolikogh jada zadavat gniovim Pastírim se' gniovim uzgonam , inádim , i brezakognim .

Slide Naredbe , i Uprave Pastirské , kojese po istí način imaju obsluxivat , i napomignat s' Otára u dneve zabilixené za koristnó , i spasonosnó vladagne PP. Xúpniká , i nashega Púka pravovirnoga .

I. Misa opchená pučká kolikó u Nedigle , tolikó u Svetkovine zapovidgne po svím nashim Xupama zapovidamo , dase imá započet barem na jedan sahat i pó pria podne , na način , da , u podne budé dospivena . Zató priporuĝujemo svima Karstjanom , dase potexé ran-no dolazit k'Misi za prikazat Bogu Posvetilisce od početka tia do svarhe s'Misnikom na Otaru Svetomu .

II. U Nedigle , i u Svetkovine zapovidgné nekse nitko nestavglia na dalek pút iz jedne Xúpe u drugu neslishavshi S. Misu ; izvan da-bi mogó prispit k'Misi u mistu , u koje imá potrebu otichi .

III. Kod Misé da neima nitko daxxat kod

sebe oruxja nikakva bojnoga , a osobito u Czarkvam .

IV. Mista oná , u kojimse Misa S. govorit običaje, buduchi mista Bogu posvečena; zato zabragnujemo , dase nigdi na Misischiu , ni na Grebju , ni okolo gnega na blizu nečine zborri , ni karčme , ni targoviscta , ni uxine , ni drugbe stvári nepodobné , i nepristojne mistu posvečenomu .

V. Ni kod kuchjá , ni po pútu igiuchi k'Misi , i povrachiajuchise od Mise , ni kod Mise , a navlastito u Svetkovine Boxichné , ni u drughé prikó godiné priporučujemo , dase puscke neizpagliuju ; poradi smutgná , i sctetá , kojeseuse dogagiale , i moguse lasno dogodit .

VI. U Nedigle , i u drughé Svetkovine zapovidgne kakosu duxni PP. Xupniczi u vlastitim Xupami za Púk Misu S. govorit , Rič Boxiu pripovidat , Sakramente Sveté podigli-
vat , Nauk Karstjanski kazivat , i tomačit ; takosu duxni i Karstjani u vlastitim Xupama dneve Bogu posvečene s'pravim bogoglubstvom provodit neskitajuchise po drughim Xupama , navlastito u Svetkovine Boxichné , Uskarsné , i Duhovné . A porad smutgná , i sctetá , kojeseuse dogagiale , zabragnujese , da na Godove različité Puczi iz drughi Xupá kod nashi Manastirá , i Czarkavá nekupese , kakosu obi-

čavali dolaziti na Duhove u Fojniczu; na Ivagn dān u Suttisku, i u Jajcze; na Miogl u Varesc, na S. Kātu u Kreshevo.

U drughé pák dneve prikó godine nezabragujemo, da Karstjani bogogliubni iz drugih Xupá mogú pohoditi naše Czarkve, ispunit gniove zavite, i primit prisvete Sakramente. Samo priporučujemo, da dolazechi, i odlazechi putuju s' mírom, nečinechi sctette nikomu.

A Mlagiaria Momczi, i Divojke brez druxtva gniovi Roditegliá, kakó i xené mlade brez druxtva gniovi Zaručniká na dalek pút ni po jedan način nekase nastavljaju. Dalek pút razumiese, gdisie nemore lasno otích, i dóch u istí dán.

VII. Priporučujemo svima Roditeglim, da nastoje, kolikoje moguče prie, dičiczu, kakose porode, donosit na Karsctegne; da nebi koja duša po gniovoj nepomgni poghinula brez Karsctegna svetoga, s'ovogá svíta priminuvshi.

VIII. Po isti način priporučujemo svimá Roditeglim, i kuchnim Starishinam, da stavé svu pomgnu za nančiti gniovu dičiczu, i uvixbat u stvarma potribitim od Nauka Karstjanskoga, i da uzdixú gniov porod, počmavshi od parví godiná, u strahu Boxiemu, i u Zakonu Svetom Isusovu.

IX. Kad koje čegliade primine s'ovoga svíta , ako nije priminulo od kughe , olli od drughé kakvé bolesti otrovné , neimase kopat odma , a navlastito akoje priminulo od smarti nenad-gné ; negose ima darxat barem za jedan dán czio tilo neukopano ; jerboseje dogagialo , daje koje čegliade xívo bilo ukopano . Tilesa pák martvá nekase kopaju duboko barem okó dva arshina , dase xiví od tilesa martví netruju .

X. Zapovidamo po istí način svima kuch-nim Starishinam , olli najblixgnoj Rodbini , da , kakose u gniovim kuchama koje čegliade razbolí , da imaju odma dozovnut Misnika , da providí , i opremí bolestnika s' prisvetim Sakramentim . A posli smarti svakoga čegliadeta duxnisu prikazat P. Xupniku Ime , Prii-menak , i godine pokojnoga , olli pokojné , i gdisu pokopani , dase u kgnigam zabilixi ; ka-kó S. Sabor Tridentinski zapovidá . Troshak pák , koise po nikim mistim činit obiçaje na Sedminam , kad koje čegliade umré , bilobi boglé , i koristnie i za xivé , i za pokojné , dase okrene u lemozinu uboghim , i za duslu , kojaje s' ovoga svíta priminula , dase na vri-me Mise izgovoré .

XI. Móbe , Vlaçidbe , prelovagna , skitagna , i síla nochná , poradi smutgná , i sctetá vri-menití , i duhovní , kojese dogagiat obiçaju ,

odavnasu zabragnivana , i zabragnujuse pod pokore pristojné za nareditse svima , koji také móbe , prelovagna , i síla nóchná u gniovim kuchiamá pripusctaju , i onim , kojise u nóchi skitaju .

XII. Xenne mladé , a osobito Divojke , i Udovicze zabragnujemo , dase neskitaju po Derneczim , po Pazarim , i po Čarshiam : tobose nepristoji Karstjaankam posćenim .

XIII. Spazilismo u nikim nashim Xupama , navlastito po Herczegovini , a i po drughim mistim , da mloghí Roditegli , i Starishine neopazní , níkí zár usilovani od potribé , a níkí i brez goleme potribé , shagliu gniove Divojčicze za xivotignom u pustoshi s'čobanim , i s' mlagiariom od svaké varsté , stavgliajuchji u velike poghibili . Priporučujemo dakle svima Roditeglim , i Starishinam , da unapridak imaju vechiù brigu , i pomgnu čuvat gniovu dičiczu , a osobito Divojčicze , koje duxnisu i dán , i nóch imat pod okom . A svarhu svegá priporučujemo , da Divojčicze , kojese doscle na godiná dyanaest , ni z'druxtvoim , a josc magne same za xivotignom neshagliu : porad uzroká , koje onni istí varlo dobro poznaju .

XIV. Budalasctine od Kumstvá strixení , od pobratimstvá , i slavglegna imená Karstní , i drughé ovim prilične , kojese činí po nikim

nashim Xupama , na način Rischianskí , nepristojese pravovirnim naslidniczim Isusovim . Poradi scta , kakosu josc od priascgni vrime-
ná zabragnivane , takose i sadá zabragnuju , priporučujuch , dase imaju svagdi ukinut .

XV. Zabragnujuse po istí način svaké ighre neposctene , maskare , čorjačegna , i priobla-
čegna musckí glavá u odichiu xensku , i xenské čegliadi u agline muscke ; kakoseje po nikim mistim običavalo činit uz Poklade , i na Fir-
rovim : jerbo svake ighre , i maskare neposctene , koje probuginju na gribe pogané , jesu od Boga , i od Czarkve Sveté zabragnene , nitse mogu propustit brez pokaragna .

XVI. Karstjani , koji polazé na dalek pút , i koji sellé iz jedné Xupe u drugú , potribitoje da uzmú od gniova Xupnika , odkle polaze , i da ponesu sa sobom pismenó svidočanstvo od gniova posctenoga , i Karstjanskoga xivlegna , i dasu ispunili zapovid Czarkvenú od gódiscné Ispovidi , i Uskarsnogh Pričesctegna : koje svidočanstvo duxnisujim dat PP Xupniczi porad Boxie gliubavi . Kojisu pák u drugú Xupu pri-
selili , rečenó svidočanstvo imaju od má prika-
zat P. Xupniku , u koga Xúpi jesuse namistili , dajim moxe podiglivat prisveté Sakramente .

XVII. Zapovidamo , dase po svim nashim Xupama gđisc bina Czarkvená , koja sluxí za

posćenó uzdarxagne Misniká , Manastirà , Czarkavá , i Otará , imá dávat u Jesen , na način , da megiu Mihogliom , i Boxichiom budú svi esabi poravnani , da u vrime Korizmené Ispovidi nije uzgoné , ni obustavlegna prisvetí Sakramenatá porad godiscbiné neplachené.

XVIII. Godiná proshastí varžalisuse po nikím nashím Xúpama sctokakviSkitači , Liczumirczi , i utvoricze , vuczi razdiravczi pod koxom ovčiom , siuchi nauke himbené u nashemu Púku priprostitomu , i kriuchise od očiu nashi PP. Xupniká . Naregiujemo dakle svím pravovirním Karstjanom po svím nashim Xúpama , akobise unapridak kakav utvoricza , dosclacz , olli koi-mudrago Liczumiracz u kojoj Xúpi prokazó , bio Misnik , bio Sekular , daga imaju odná P. Xupniku prikazat . Drugojačie bitiché xestoko pokarani , koji budući u kuche primat , Ovaki utvoricze dasu praví Misniczi , olli Karstiani , nebi nashi Pastira zloglasili , ni od gni bixali .

Opomena Posctovaním Xupniczim .

Naregiujemo za najposli , i zapovidamo , da ozgór zabilixené Naredbe , i Uprave , kolikó od Sakramenta od Xenidbe , tolikó svarhu posctenogh xivglegna Karstjanskoga ,

imajuse napomignat s' Otára Púku po svím Xupama nashega Vikariata Aposctolskoga svake godiné po trí púta , tójest , u parvu Nedigliu prid Vodokarstie : u parvu Nedigliu posli Uskarsa ; i u parvu Nedigliu posli Mále Gospoine .

Opomena drugá istim Posctovanim Xupniczim .

Nebuduchi möguche , da u svím gorri spomenutím Upravam , i Naredbam möguse u svakom dogagijaju prividit sva okolostagna , koja otesčajú , olli oblakshajú različitá pomankagna , i neposluhe ; nittise more u svakomu dogagijaju svakomu kípú jednaka pokora naredit pram tegobom grihá , i neposluhá ; zató priporučujemo , i naregiujemo PP. Xupniczim , i koji budú na gniovu mistu , da uloxé svu pomgnu , i brigu pastirskú , za izkorinit svako nevirstvo , krivovirstvo , čarke , zle običaje , i drughé opačine , i nepodobnosti iz nashega Púka pravovírnoga , i za činit podpuno obslúxit Zapovídi Sveté Boxié , i Czarkvené ; a takó i Uprave , i Naredbe ozgór zabilixené , svittujuchi , ponukujuchi , gdi budú potriba , i pokorechi Nashom oblastju , kojújím podigliujemo , krivcze očité (izvidivshi pomgnúvo ,

i obistinivshi nesumgnivo gniova pomankagna)
 s'pokoram razloxitím , i spasonosním . *Nul-*
lam tamen illis concedimus facultatem impo-
nendi multas pecuniarias , vel alias quas-
cumque contributiones , aut servitia , seu la-
bores personales in propriam utilitatem , ne-
que ad causas pias . Quam facultatem No-
bis , et Vicario nostro Generali omnimode
reservamus . Gdi pák vidili budú , daje potri-
 ba , nekase javé Nama , olli nashemu Vikaru
 Generalomu , prikazavshinam razborito Krivcze,
 i gniova pomankagna .

ZA POSCTOVANE XUPNIKE,

I GNIOVE POMOCHNIKE.

Svarhu Sakramenta od Karsctegna.

I. **K**arsctegne S. buduchi Sakramenat najpotribitii takó, dase brez gnega nikakva dusha saranit nemoxe : zató priporučujemo , i zapovidamo nesamo PP. Xupniczim , i Kapellanim , negò i svim ostalim Misniczim nashoj duhovnoj oblasti podloxnim , da budú lasni , i pripravní u svakó doba podilit ovi S. Sakramenat po naredbi Isusovoj , i po upravi , i načinu Rituala opchenogh Rimskoga : i tó poradi gliubavi Boxie , neiziskujuchi plaché nikakvé vrimenité ni posli , a josc magne pria Karsctegna : izvan dabi tko od svoje draghé voglé koju lemozinu udilio , tó mogu brez griha primit .

II. Buduch nasc Púk tolikó raztarkan , i sella na daleko od kuché Misničké razmaknuta , dogagiase pričesto , da jedna čegliadcza porad vrimená zločestí , vodá , i putá poghibgliví za mnogo vrimena nemoguchi brez

veliké poghičili donit dičicu skorro rognu do Misniká, zadarxajuji s'tolikom poghičili nekarsctenu : zato naregiujemo, da svaki Misnik, kad ige na dalek pút ponese sa sobom kesicu od Karsctegna ; i dajemo oblast svakomu Misniku od nashega Vikariata, da moxe u Selima razmaknutim, gdi vidi potrebu, karstit diete nekarsctenó . Ama u istó vrime zapovidamo, da svaki ima nosit i Kalemara sa sobom, i u istomu mištu ima upisat Karsctegne *in forma consueta* ná dvíma karticzam, i jednu ima kuchianom priporučit, da, kolikoje moguće pria, pridadú Xupniku vlastitomu, neka zabilixí na kgnigama Xupskim, daje diete Karscteno, gdi, i od koga, u koi dán, i tkoje bio kúm, olli kúma &c. kako S. Sabor Tridentinski naregiuje; a drughu ima darxat kod sebe, i metnutju u kgnixicze, koje ima nosit sa sobom u kesiczi, dá po nesrichi kad bise izgubila parva, kojuje dao kuchianom, najdese drugha.

Svarhu Sakramenta od Krizme .

I. Naregiujemo, i zapovidamo, da u vrime nashega Pohogegna pria nashega doshastja u različité Xúpe PP. Xupniczi, i Kapellani navisté Púku Nashe doshastje, da mogu Ro-

ditegli , i Starishine pripraviti na vrime gnio-
vu Mlagiariu za primit spasonosno ovi S. Sa-
kramenat od Krizine .

II. Zapovidamo , da Xupniczi , i Kapella-
ni iztomace s'Otara , sctoje ovi S. Sakrame-
nat od Krizme ; od kogaje postavlen , i za
koju svarhu ; kakve plode dilluje u dushama ,
kojega dostojno primaju ; kolikoje svakomu
Karsctenomu potribit ; i s' kakvimse pripravam
imá primat .

Sva ova mogu prividiti u kratku u kgnicizam
od Nauka Karstjanskoga , prisetampanim u Ri-
mu godine 1828. na listu 96. A na daglé neka
privide u kgnigam III. P. Fra Jerolima Filip-
povichia iz Ramme na listu 38. i slidechim .

III. Zapovidamo , da PP. Xupniczi , i Ka-
pellani nastoje na nekoliko daná pria , ispitati
za Nauk Karstjanski , ispoviditi , i pričestiti
oné , kojisu dosli na zrilost od godiná , da
mogu primit u milosti Boxioj ovi S. Sakra-
menat .

IV. Naregiujemo , dase sve kgnighe Xup-
nické , kojese imadu od Nás prividiti , po Na-
redbi S. Sabora Tridentinskoga , nagiú pri-
pravne , prighledavshi svaká pomgnivo , i po-
pravivshi zaostavlená imena , i drugá ; i tó
sve pria nashega doshastja .

V. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u

svakoj Xúpi , i Kapellanii učini , i darxi pri-
pravan pria nashega doshastja *exactissimus*
Parochiae, et animarum status , pobilixivshi;

1. Sella , i kolikoje svakó sello daleko od
pribivaliscta običajnogh Misničkoga .

2. Otári , illiti Paramente u kojimse Sel-
lima nalaze , koje Paramente sve imaju činit
donit u Kapelu , daji moremo prividit .

3. Grebja , i jesuli ogragena , olli né .

4. Kolikoje u svakomu Sellu kuchia , illiti
Familiá Karstjanskí .

5. Kolikoje u kojoj Familii Čegliadi velike
od pričestegna , i diczé , kojase nepričestuju .

Svarhu prisy. Sakramenta , illiti Posvetiliscta
od Otara .

I. Članakje nesumglivi Virré nashé Sveté ,
da u prisy. Sakramentu od Otara , uzdarxi-
se , i prikazujese bistveno po ruke Misniká
zakonito regení Bogu Otczu na posvetiliscte
priatno za xivé , i za pokojné isti Gospodin
Isus Jedinorogeni Sin Boxii z'Dushom , i s'Ti-
lom , z'Boxanstvom , i s' Čovičanstvom , koije

za odkupglene , i za vikovičgné spasegne sve-
gá Naroda Čovičanskoga sebe istoga na Kri-
xu izdahnuvshi na posvetiliscte prikazó . Izis-
kuje dakle dostojanstvo , i svetigna ovogh
Otajstva privisokoga , osim unutargné , i zdvo-
ragné svetigné , i čistoché Misničké , da Ota-
ri , Ruho , Sudje , kgnighe , i sva ostalá ,
koja sluxé za ovó čudnovató mirotvornó posve-
tiliscte , budú čista , i ureshená , kakose pri-
stoji veličanstvu , čistochi , i svetigni priizvar-
stitoj Jagancza Boxanstvenoga . Zaradi togá
priporučujemo , koliko vechmá moremo , svi-
ma našim PP. Xupniczim , Kapellanim , i
drughim Misniczim , kolikó Fratrím , tolikó
Popovim , čistochiu , i nakichegne Otará ,
Ruha , i Sudja svetoga : i dase u svakoj Para-
menti provide Gostaricze czaklene s'Tanuri-
chiom Kositernim ,

II. Naregiujemo , i zapovidamo , dase ba-
rem svakó petnaest daná priprave nove Oscie,
koje za posvetiliscte imaju sluxit .

III. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u
svakomu Sellu , gdi imá kuchjá Karstjanski ,
providi po jedna daska sklopglená , na kojojse
Misa S. moxe réch , kadbi bila potriba , i da-
se na istoj dasczi prilipé *Convivia* , i koja
prilika Gosp. Isusa , B. D. Marie , i drugih
Sveti ; i da rečená Daska Otarná ni za koju

drugú stvar izvanskú sluxit neimá , osim za Misnó posvetiliscte .

IV. Da u onim mistim , i po Grebjim , gdisé Misa S. u Nedigle , i u Svetkovine govorit običaje , Otári , akose nebi moghli oplest , zagrudit , i daskama nadkrit , budú bareni nadkriveni , dokse Misa S. govori , čistim pokrivačom olli od *Mushemé* , olli barem od sukna čista , i oprana , koi pokrivač po istí način imase darxat u mistu čistu , i dase za drugú kakvu sluxbu izvanskú nestavglia .

V. Naregiujemo , i zapovidamo , da svaki Misnik , i Redovnik imá u Aglinam Redovničkim , t. j. Fratri obučení u Abit s'Kapučom , i opasani pasom Redovničkim ; a Popovi obučení u *Vestu* dugú do talá , Misu S. govorit ; kako zakoni opchení Czarkvé S. naregiuju .

VI. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u svakoj nashoj Xupi , i Kapellanii posebnoj pribavé kgnixicze , na kojim imaduse pomgnivo bilixit broj , i odluke od Misá kolikó scivení , tolikó *cantant* , i lemozina , kojase za isté primá . Takoger i Mise , kojese izgovorene , olli kuda poslane , nekase pomgnivo na istim kgnixiczam bilixé : i nekase Mise nezadarxaju , vech po rédu odluke dobročinioczá bogogliubní izpugnaju : kako zakoni

Czarkvé S. naregiuju , i pravda iziskuje , da-
se i porad také nepomgné svarhu nás sarčba
pravde Boxie neprolivá .

VII. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u
svakoj Xùpi , i Kapellanii razinaknutoj učini
jedan Kartularich , u komu imase bilixit le-
mozina , kojase bude primat od dobročinioczá ,
i od Pokorniká za provigegne stvarí potribiti
za Ruho od Otará , kojise u različitim mistima
nalaze . Takoger i jedna Kesicza na bascka
nekase darxi , u koju imase stavgliat , i ču-
vat rečená lemozina . A na promíni PP. Xupni-
ká , i Kapellaná , s' ostalim stvarma Xupskim ,
imase pridavat i ovi *Tefterich* zajedno s'le-
mozinom , i s'razboritim esabom od svega ,
sctoje primglenó , i sctoje za koju stvár po-
trosheno : na komu *Tefteru* imaduse uvik
podpisat i Nastupnik , i Pristupnik . I ovi
Tefterich s' ostalim knigama Xupskim imase
Nama u S. Visiti prikazat .

VIII. Naregiujemo , i zapovidamo , da sva-
kí Xupnik , i Kapellan providí barem po jednu
Pixidu za prisv. Sakramenat od Pričesctegna :
premdabismo xelili , kadbi moguche bilo , da-
se i u svakoj Paramenti namakné , ako né na
jedan pút , nastojechi malo po mallo . Svarhu
scta naslognamose na pomgnivó nastojagne nashé
Bratjé Xupniká , i nashega Puka bogogliubnoga .

IX. Strascni razlogh davaché na Sudu Bo-
xiemu svi nashi PP. Xupniczi , i Kapellani ,
koji poradi linosti , i nepomgne zapusctaju , da
vechi dio nashega Karstjanluka polazi s'ovoga
svita brez brascglenicze od prisv. Priçescte-
gna . Poradi scta priporuçuujemo , kolikó ikad
veché moremo porad gliubavi Isusove , nare-
giujemo , i zapovidamo svimá nashim PP.
Xupniczim , i Kapellanim , da stavé svu pom-
gnu za izpunit ovú osobitu , i privekú gnio-
vu duxnost Pastv'skú , nastojechi po svaki na-
čin ; gdigodje moguche , da nijedno çegliade ,
ni muscko , ni xensko , kojeje dosclo na zri-
lost od godiná , nepogé s'ovoga svita brez
brascglenicze od prisv. Priçesctegna .

Svarhu Misé Púcké .

I. Misa Púcká kolikó u Nedigle , tolikó u
drughé Svetkovine zapovidgné priko godi-
né u svim nashim Xúpama , i Kapellanim
razmaknutím od kuché Xupniçké , zapovida-
mo , dase imá govorit po ranno , na način ,
dà u podne budé sva jutargna sluxba Boxan-
stvená dospivena ; nekase siromaschná çegliad-
cza , navlastito kojasu iz dagli mistá , mo-
gú na vrime gniovim pribivalisctim povrátit .

A u oním mistím , u kojimse u Nedigle ,

olli u dneve Svetčané *Pazar* illiti Targovisce kupit običaje , nareginjemo , dase Misa opchená pučká josc po rannie govori , davshi na znagne Púku nekase potexí k' Misi na vrime , neiztexuchise do pó jutra za póchi od kuché , i nezadarxajuchise po putovim :

II. Ovdí opomignamo PP. Xupnike , daje S. O. Papa Benédict XIV. u svojoj Naredbi izdatoj na svitlost na 19. Kollovoza god. 1749. očito, i pod sveti posluh zapovidio svima Xupniczim Czarkvé Sveté Rimské Katoličanské, da u Nedigle, i u drughé Svetkovine zapovidgne prikò sve godine imaju Misu govorit za Púk gniovoj duhovnoj oblasti podloxní , neiziskujuchi za istú Misu od Púka lemoziné nikakvé : kakosmo u Nashoj kgnighí Pastirskoj poslanoj godine 1817. na daglé iztomačili ; seto i sadá ponavgliamo , zbiglnozabragnujuchi , da PP. Xupniczi za Misu Pučká u Nedigle , ni u Svetkovine ni ukakvoj nashoj Xupi lemoziné od Puka neiziskuju.

III. Kako je naregivano od proshastí Biskupá , takó i Mí nareginjemo , da PP. Xupniczi, i Kapellani u Nedigle , i u dneve Svetčané nè obodvoicza u mistu jednomu , negó u različitim kraima , za vechiú lasnost Selá razmaknutí , i Púka raztarkanoga , S. Misu govoré . I porad togà uzroka s'razlogomsu zabra-

žnivali , kakó i Mí zabragnujemo , da ni PP. Xupniczi , ni Kapellani , kojimje kraj u Xupi zabilixen , i koji imaju Kapellaniu od opchené kuché Xupničké razmaknutú , koliko u Nedigle , tolikó u drughé Svetkovine zapovidgné , neigiu s' Misom , a josc magné s' Pukom u drugú Xupu : vech nekase svaki u vlastitoj Xupi , i Kapellaniu , navlastito u dneve Bogu posvechené , svoje duxnosti Pastirske spomené ; kako zakoni Czarkvé S. naregiuju . Jer kolikoje vechia neumjetnost u nashemu Puku raztarkanomu po Planinam , i po Dolinam , tolikó vechia nepristajná , i brixglivá pomgna iziskujese od strane nashí PP. Xupniká , Kapellana , i drugih Misniká , i Redovniká , gdigodse nalaze , za naučit neumjetné u stvarma potribitim od Nauka Karstjanskoga ; osobitim načinom u Otajstvima poglavitim virré nashé Svété , potribitim za spasegné vikovicgne , *tam de necessitate medii , quam de necessitate praecepti* : Zató priporucujemo svima PP. Xupniczim , i Kapellanim , da u Nedigle , i u drughé Svetkovine priko godiné olli pria Misé Pučké , olli uz Misu posli Evangeelia , olli posli Misé nastoje iztomačit u kratko , i razborito dio koi , illiti članak Nauka Karstjanskoga .

Zaprike tagoger Xenidbene kolikó raztargujuché ; tolikó zabragnujuché da barem po dva

púta svaké godiné t. j. u Parvu Nedigliu posli Vodokarstja , i u drugú posli Uskarsa s'Otara napomenú ; kakose nalazé u Kgnixiczam od Nauka Karstjanskoga(kojismo činili pristampat u Rimu godiné 1828. na listu 138) .

A dilla kripostí Bogoslovni *Virré* , *uffagna* , *Gliubavi* , i *Skrushegna* u Nedigle vlastito , da nikada prigovorit prid Pukom nezaostave .

Da pače i u dneve raditgné mollimo sve nashe PP. Misnike po Xupama , da posli Misé skidajuchi sa sebe svete Agline prid Otarom , akobise čegliadczé priprostité kod Mise dogodilo , uzmu u običaj rečená svetá Dilla prigovorit , kojabijim moghla sluxit za jedan dio od zafalnosti po Misi , s'odlukom primit oná oprostegna priobilatá , koja dopusctá Czarkva S. svimá pravovirnim , koji rečená dilla s'pravim bogogliubstvom svaki dán prigovaraju , i drugim kazuju .

Priporučujemo jošter , i zapovidamo svima PP. Xupniczim , i Kapellanim , da u Nedigle , i u Svetkovine zapovidgné posli podné u vrime, kojese običaje rech *Večergna* , gdigodse budú nalazit , i kadgod budú moć imat vrime priatno , nastojé sazvat čegliadczu , i dičiczu iz blixní mistá , ter barem za jedno pó sahata sc'gnimase zadarxat u prigovaragnu

duhovnomu svarhú Nauka Karstjanskoga .
Posli togá prigovorit sc'gnima u društvu Gos-
pine Letanie , i podilivshijim sveti blagosov
pustitji póch u míru Boxiemu .

S'ovóm prigodóm , olli u drugó zgodnié
vríme , xelimo , i kolikó vechmá moremo ,
priporučjemo PP. Xupniczim , i Kapellanim,
da svakó diete kolikó , musckó , tolikó xensckó
pria parvogh Pričestčegna, svarhú Nauka Kar-
stjanskoga pomgnivo izkushaju,navlastito svarhu
Sakramenta Tila Isusova , koje imaju primit
naučivshiji , s'kakvom pripravom , i čistochiom
dushé , i tila imaju pristupat na prisv . Priče-
stčegne : i kolikase zafalnost , i nastojagne posli
Pričestčegna iziskujé za uzdarxat uvik u sar-
czima , i u dushama Spasiteglia Isusa prin-
glenoga : nastojechi , dasé pričestčegne diče-
gné daglé od deset , jedanaest , olli dvanaest
godiná neodmičé .

IV. Svimasu poznani Zakoni Czarkvé Sveté
ponovgljeni , i potvargeni u S. Saboru Triden-
tinskomu , i veché putá napomignani od Bis-
kupá Nashi Pridstupníká *quoad Residentiam*
Parochorum in suis respectivé Paroeciis (Con-
cil. Trid. Sess. 23. de Reform. Sacr. Ord. c.1.)
Poradi scta zabragnujemo , da nijedan Xupnik
brez Nashega osobitogh dopusčteгна , olli na-
shega Vikara Generaloga ni u dneve raditgné

u trechiu Xúpu neprilazi : a u blixgné Xúpe za veliké kakve potribe duhovné , olli vrime-nité , da mogu otich u dneve raditgné , osta-vivshi u Xupi zaminu , gdisé moxe , nezabra-gnujemo . I za tú svarhu dopusctamojim , za otích , pristát , i povratitsé u Xúpu vlastitú nè vishe od trí dána .

V. Dedecet omnino viros Ecclesiasticae mi-litiae adscriptos , Sacerdotes praesertim , qui Sacrosanctum Domini Calicem Divino cruore madentem ori suo quotidie admovent , atque exhauriunt, Superioris labri pilos , quos *Myx-taces* vulgo appellant , adeo oblongos nutri-re , ut iisdem totum ferme os obstruant , atque cooperiant , imo nonnulli ambitionem quamdam in iis ita ostentent , ut quodam-modo luxuriari videantur in hujusmodi pilo-rum excrementis , atque dum Sanctissimum Do-mini Nostri Jesu Christi Sanguinem absumunt , pilos in illum necessario immergere cogantur , quos post secundam Calicis ablutionem puri-ficatorio abstergere debeant . Quam igitur in-decorum , ac incongruum sit praedictos su-perioris labri pilos memorato modo enutrire , nemo est , qui non videat . Quare omnibus , et singulis Apostolici hujus Vicariatus Sacer-dotibus tam Saecularibus , quam Regularibus jurisdictioni nostrae , vi S. Tridentini Conci-

lii quoad Missae celebrationem subjectis , serio , ac in virtute Sanctae obedientiae , nec non sub poena suspensionis a Sacrosancto Missae Sacrificio , *ferendae sententiae* , praecipimus , ut recensitam pilorum monstruositatem ab ore suo absque ulla tergiversatione illico recidant , et quotiescumque barbam , seu menti pilos abradunt , toties etiam superioris labri pilos forcibus decurtare teneantur , nullam sane in hoc excusationem praetexentes .

Zabilixegnè .

— Dajemo na znagne svima nashim PP. Xupniczim , dajinje još u vrime D. U. Gospodina Biskupa Fra Paula Draghichievichia dopusctena milost osobitá od S. O. Pape Clementa XIII. svaki dán prikó sve godine , kadgod govore Š. Misu *pro uno* , vel *pro una* izvan Czarkvé , u kojoj neima Otara *Privilegiatoga* , da imaju *privilegium personale quotidianum, et perpetuum* . Evvo riči od Dopusctegna izpisane iz nashega Protocolla Biskupskoga .

„ Ex Audientia Sanctissimi die 3. Augusti 1760.

„ Sanctissimus Dominus Noster Clemens Papa XIII. R. P. D. Episcopo Diumensi

„ Vicario Apostolico in Bosna Othomana ;
 „ caeterisque eidem subjectis Parochis , qui
 „ propriam Ecclesiam non habent , Altare
 „ privilegiatum personale quotidianum beni-
 „ gne concessit , pro iis tantum diebus , qui-
 „ bus nulla in Ecclesia celebrare poterunt .

L. ✠ S. *M. Marefiscus Secretarius .*

Ovu istu gorri spomenutu osobitu milost po
 svojoj prama nama dobrostivoj gliubavi dostojoseje
 sadascgni S. Otacz Papa LEON XII. srichno
 kragliujuchi blagodarno potvardit , i pruxit
 svima Misniczim , nashe Darxave Bosanke ,
 Popovim , i Fratrim sadascnim , i doshastim .

Evo svidocanstvo pismeno nesumglivo od
 rečenogh blagodarnoga Dopusctegna iz rukopisnoga ,
 i pečatom S. Skuppa od Razplogegna virre
 nashe svete Lista ovde prineshenno : koi List
 nalazise u *Archiviu* Namistnika Aposctolskoga
 ovako zvonechi =

Ex Audientia SSuini Dñi Nostri , Domini
 LEONIS Divina Provid. PP. XII. habita die 3.
 Octobris 1824.

Sanctitas Sua , referente me infrascripto S.
 Congreg. de Propaganda Fide Secretario beni-

gne concessit omnibus Presbyteris , et Parochis Missionariis Bosnae Othomanae Indultum personale perpetuum Altaris privilegiati quotidiani : dummodo intuitu hujus privilegii nihil omnino , praeter consuetam eleemosynam, percipiant .

Datum Romae ex Aedibus dictae S. Congregationis die , et anno quibus supra .

Gratis sine ulla solutione quocumque titulo .

Petrus Caprano Arciep. Iconien. Secret.

*Svarhu Sakramenta od Pokore ,
illiti S. Ispovidi .*

I. Buduchi Ispovid sveta tolikó pottribita svím oním , kojisu posli Karsctegna smartno sagrishili, kolikoje pottribito istó Karsctégne oním, koji nisu Karscteni ; zató naregiujemo , i zapovidamo nesamo PP. Xupniczim , i Kapellanim , nego i svím ostalim Misniczim oblastju nadarenim , da budu u svakó vrijeme lasni, i pripravní za izbavit griscnikę pokorné koliko zdravé , tolikó nemochné iz suxanstva vrxiega s'podiglegnem ovoga svetogh Sakramenta . J poradi té svarhé Czarkva S. dopusctá oblast svakomu Misniku zakonito regenomu , da u poghibili smartnoj , gdisce nebi dogodio P. Xup-

nik , olli drugí Misnik Odregenom oblastju nadaren , moxe , da pače i duxanje svakoga pravovirnoga Karstjanina , i Karstjanku u takom dogagijaju ispovidit , i podilitjim , akoji nàgé pripravne , i dostojne , svetó odrishegne .

Mí pák porad prostorie nashí Xupá , i razmaknutja Selá u različitim Xupama , i porad maloché Misniká , dopusctamo oblast svima Misniczim duhovnoj nashoj oblasti podloxnim , i na sluxbu Púka nashega odregenim , da mogú po svim nashim Xupama , gdi vidili budú potrebu , i gdise nebi dogodio P. Xupnik , olli Kapellan na blizu , ne samo ispovidit , negó i pričestit , akoje moguche , i pomazat bolestnike , kojise na smartnoj poghibili nalazé , ostavivshi pismenó svidočanstvo , daje bolestnik bio opremglen , i s'kojim Sakramentim , podpisavshi svoje ime : koje svidočanstvo starishina kuchní imá prikazat P. Xupniku .

II. Dosclaczi , i dosclicze , kojise primischiaju iz jedne u drugu Xupu , i kojisu iz drugli Kragleviná , i Biskupatá u ovu Darxavu izbighli , akosu Katoliczi , i akosu u Nauku Karstjanskomu za dosta uvixbani, (svarhu koga imajuse pomglivo izpitat) pripravni , i dostojni , nekse primaju s'ostalim Karstjanim na dionstvo prisveti Sakramenatá . Osim same xenidbe , i udadbe , za koju potrebitoje ,

da imaju svjedočanstva nesumglivá od gniove prostosti ; kakosmo u ovim kgnixiczam na listu 13. pod brojom 8. zabilixili .

Rečeno pák svjedočanstvo od gniova stagua od prostosti , i od posćenoga xivglegna karstjanskoga , i primagna SS. Sakramenata , doksu u gniovim domovinaam , olli u drughim Xupama nashega Biskupata pribivali , priporučujemo PP. Xupniczim , i Kapellanim , u koji-ziu Xupama , i Kapellaniam pribivaju , da nastoje , s'trosckom istí dosclaczá , i doscliczá , pribavit .

III. Meminerint porro RR. Parochi , et Capellani Missionarii nostri , se rem Deo gratis-simam , sempiternaque remuneratione dignam facturos , si prope eorum Hospitiola , seu domos Parochiales , ubi majori parte anni hospitari consueverunt , et ubique locorum , ubi commode fieri potest , pro fidelium , foeminarum praesertim , confessionibus audiendis Confessionalia , aut alia repagula erigi curaverint : et qui diligentiores in his erigendis se prae-buerint , isti majora apud Deum merita consequentur , et apud Nos quoque plurimum commendabuntur .

Foeminarum item Confessiones sine urgentissima aliqua , atque manifesta necessitate , vel infirmitate nocturno tempore neque in ea-

rum domibus , et multo minus in propriis hospitibus , ullatenus audire praesumant . Imo quotiescumque contigerit , ut ad infirmam foeminam sive interdiu , sive de nocte vocati fuerint ad audiendam ejus Confessionem , curent semper apertam tenere cubiculi januam , ubi jacet infirma , dum ejusdem , Confessionem exaudiunt , ad evitandam nimirum omnem sinistrae suspicionis umbram , et ut non vituperetur ministerium nostrum .

IV. Porad godiscbiné neizplachené zabranilismo , i zabragnujemo , dase brez Nashega znagna , i rasugegna , olli nashega Vikara Generaloga , neimaju nikomu S. Ispovid , ni drugí Sakramenti *in foro externo* obustavgliat .

V. Naregiujemo i zapovidamo , da svaké godiné po jednoč , t. j. u parvu Nedigliu posli velike Gospoie , imajuse u svakoj Xupi , i u svakoj Kapellanii proglasit s' Otara imenom , i priimenkom svi odmetniczi , griscniczi , i griscnicze ocití , koji do togá vrimenta nebudú izpunili zapovid Czarkvenu od godiscné Ispovidi , i Uskarsnogh Pričesctegna , poradi secta upalisu u proklestvo .

VI. Po isti način naregiujemo , i zapovidamo , da u svakoj Kuchi Xupskoj , a takó i u Kapellaniam , kojese *Residentiales* , i koje

imaju svoje Xupské Kgnighe na bascka od Xupnički , imase načinit po jedan Armarich , olli barem po jedan Sandučich z'bravóm , i kgliučichiom , u komu Armaru , olli Sandučichiu imajuse pomglivo čuvat kgnighe Xupské , Circulare , i naredbe Pastirské , i rukopisnicze Biskupské od Dispensá Xenidbení , od naregegná pokorá griseniczim očitim , od prominegna zavita , i od uprave dushá u različitim Xupama , koje rukopisnieze svezane u snopiche imajuse u onoj Xupi , u kojusu poslane , pomgnivo čuvat , i s'ostalim *Tefterim* na prominam PP. Xupniká Nastupniczim od Pridstupniká virno pridavat : a nè u *Cxuzdan* spremivshi sa sobom odniet , kakosu niki do sada činit običavali . Svaká dakle Kgniga , iliti rukopisnicza Biskupská od uprave duhovné , koja izlazi iz *Cancellarie* Biskupské , vlastito oné , na kojim bude zabilixeno zdvo-
ra *ex officio* , nekase pomgnivo čuva u *Archiviu* Xupskomu , za dase moxe u svako vrime náh , i poznat , sctoje različitim krivczim , i u koje vrime naregivano .

*Svarhu Sakramenta najposlidgnegh
Pomazagna .*

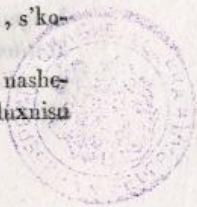
I. Zapovida Bogh , i Czarkvá Sveta , da svakó
d

çegliade Karsctenó kojeje dosclo na godine od razuma, i nalazise u bolesti poghibglivoj, imase oruxat S. Sakramentom od 'omazagna; kako nás uçi S. Sabor Tridentinski (*Sess. 14. de extr. Unc. cap. 1. et seq.*) Neka dakle stavé svu pomgnu nashi PP. Xupniczi, i Kapellani za izpunit ovú Zapovid Boxiu, i Czarkvenu; i neka budu pripravni u svakó doba oruxavat s'ovim S. Sakramentom bolestnike, kojise u poghibglivoj bolesti nalaze, ne samo çegliad veliku, negó i diczu, kojasu nastupila na godine od razuma; t. j. posli sedam godiná. Nittise ima çekat za podilit ovi S. Sakramenat, dok çegliade počme izdisat; zadostaboje poznat, daje na gnemu bolest velika, i poghibgliva; i zato PP. Xupniczi, i Kapellani imajuse vladat po Ritualu Rimskom, za poznat kadse ima podilit rečeni Sakramenat.

II. Nareginje, i zapovida ista Czarkva Svetà, da svaké godiné odná posli velikogh Çetvartka, kolikoje moguče prie, svaki P. Xupnik ima pribavit novó Ugle Svetó, a staró saxech. Istinaje, dasu níké Krajne nashe Xúpe po četiri, po pét, i po shést konaká hoda od različiti Manastirá odalečene; poradi secta niksuse PP. Xupniczi ogovarali, da za cziele miseczove daná nisu mogli pribavit novogh Uglia Svetoga: poradi kogh odmaknutja mno-

gosu proshastí Biskupi vikali , a nismo ni Mi
mučali : i za tú svarhu naredilismo , koju na-
redbu i sada ponavgliamo , dase u svakoj Xu-
pi nashega Vikariata imaju dobiti *Vasculi*
dvostruki za svakoga Misnika , koise na sluxbi
Púka nalazi , zapisavshi na svakomu ime od
Xupe , za koju imá sluxit ; buduchi ovó ve-
homa potribito u tolikoj dalečini nashi Xúpá,
da ni jedan Misnik ni za jedan dán , a kamoli
poczile miseczove daná brez Uglia Svetoga
neostaje . A kadase Ugle Svetó novó pribavi ,
(koje priporučujemo , dase i u najkrajnim Xu-
pama imá po svaki način najdaglé do Spaso-
va dneva pribavit :) nekase Vasculi , koji-
su godiné proshasté sluxili , odma operu , sax-
gavshi na vatri Ugle priascgne , i posbagliu po
sigurnoj prigodi u vlastite Manastire na ruke
onoga Misnika , koi budé upravgliat Sakri-
sctiom . A oví neka ima pomgnu bilixit na
Kartularichiu *Vasckule* , koje budé poslat í
primat iz različítí Xúpá , kojese pod upra-
vom onoga Manastira nalaze . Nové *Vasckule*
neka pláti Púk u onim Xupama , gdi josc ni-
su dvostruki provigeni . Megiutó dabise koi
Vasckuo izgubio , duxanje platitga oni , s'ko-
gaje nepomgné poghinuo .

Poznanoje pák svakomu Misniku od nashe-
ga Vikariata , s' kolikim posctegnem duxnisa

darxat , i s' kolikom pomgnom imaju čuvat Ugle Svetó ; zató nije od potribe , dase svarhu togá na daglé u govoregnu pruxamo .

III. Posctovani Xupniczi buduchi Otczi duhovni sviu pravovirni , koje priporagiaju duhovno Karsctegnem svetim , uzdixú ránom Nauka Isusova , pokripgliuju , i ozdravgliaju prisvetim Sakramentim svega vrimenta gniova xivota , takó i na čas od smarti nesamosuji duxni pokripit , oruxat , i odpremit z'brascgleniczom prisveti Sakramenatá , nego i posli gniové smarti duxnisuji do groba s' molitvam od Czarkvé S. naregenim dopratit , i u zemgliu sa svetim blagosovom pokopat . Priporucujemo dakle , molimo , i kolikosmo kadur zapovidamo , dase u tolikóm dillu od milosardja , i od gniové duxnosti , neobliné ; vech nek nastojé , gdigodje moguče , i ovu najposlidgnu sluxbu duhovnú prama gniovim ovčiczam izpuniti .

Siromahe duxnisu porad samé gliubavi Boxie , i plaché vikovičgné opremit , do Groba dopratit , i z'blagosovom S. pokopat . A od oní , kojisu sctogod imanstya ostavili , nezabragnujemo , da mogu uzet po jedan Vixlin *Ratione stolae associationis* . I tó akosu *personaliter* tú sluxbu , i duxnost duhovnú izpunili : akoli nisu , nemogu nisetar ni iziskiva-

ti . Vixlin ovi za úkop , u koi neuklapase lemozina za Misu , razumiese kadje čegliade velikò od pričestegna . A za diczu , koja nisu od pričestegna , veché od po grosha iziskivat nemogu ; i tó akosuji *personaliter* dopratili , i grob blagosovili . U vrime pák pričestegna zabragnujemo , dasé lemozina nikakva ni za osctie , ni za vino , ni za drugu koju stvar niodkoga neiziskuje ni po dvoru u Xúpam, ni u Czarkvam Redovničkim . A povoglní lemoziná nikakví nezabragnujemo .

*Svarhu Sakramenta Réda Svetogh , i
posctenogh uzdarxagna Misničkoga.*

I. Nekase spoménú svi Misniczi , i Redovniczi Nashega Vikariata Aposctolskoga , dasu zóvnuti od Boga , i uzdighnuti od Czarkvé Sveté , po milosti osobitoj Boxioj , na dostojanstvo Misničké , i Redovničké s'ugovorom , da imaju do smarti bit na sluxbi Púka pravovirnoga u ovoj Bosanskoj Darxavi , i u oním mistím , gdi budú od Starishiná odregeni . Nemogúse dakle dobré dushé zadarxavat ni Redovniczi u drughim Kraglevinam za veché vrimena , negojimje od Starishiná dopuscteno : ni Popovi kod gniovi kuchia protiva odregegnu Biskupovu , kadsu zóvnuti , i odregeni na

sluxbu Púka ; kakoje bilo veché pútá od Svetoga Skuppa od Rashiregna Virre svete , i od Starishiná od Réda i jednim , i drugim zapovigeno .

II. Kakosu xelili svi proshastí Biskupi D. U. nashi Pridstupniczi , takó xelimo i Mí , da unapridak tko xelí bit Pop u Nashemu Vikariatu , neka učí Jezik Latinski , i s'namase sloxí u Misi , u Boxanstvenomu Officziu , u podilivagnu prisveti Sakramenatá , i u ostalom Bogosctovju po Naredbam Czarkvé Sveté Rimské Katoličanské . Na oví način dabismo koga Mladichia posctenoga i na Stagne Popovskó naseli u nashim Xupama prighnuta , i podobna , primilibismoga dobrovoglno , podililibismomu na svoje vrime Redové Malé , i Velike , nastojalibismo sc'gnim upravit , i postavilibismoga na sluxbu Boxiu , i nashega Púka pravovirnoga , gdibi bila potreba , s'velikom zadovoljnostju sarcza nashega .

III. Opomignamo Bratju Misnike Popove , da se nezaboravé Naredbá Spasonosní Biskupá proshastí odregení poradi Sveté Zabavé , illiti Osmine od Sveti *Exercitia* svaké godiné po jednoč u onomu Manastiru , na kogase sluxbi nalaze : koje Naredbe i Mí ponavgliamo , i potvarginujemo onakó , kakoje zabilixio nase blixgni Pridstupnik D. U. Fra Gargo iz Varesha

u svojoj Pastirskoj Kgnizi , datoj na svitlost na 21. Misecza Studenoga god. 1801.

IV. Zabragnuje S. Sabor Tridentinski , da nikakov Misnik iz drugoga Biskupata némoxe Misu govorit , ni Sakramenata podiglivat i brez Svidocanstva svoga vlastitogh Biskupa , i brez dopusctegna onoga Biskupa , u kogaje Biskupat doshó . Evo riči S. Sabora : *Nullus prae-terea Clericus peregrinus sine commenda-titiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad Divina celebranda , et Sacramenta ad-ministranda admittatur . Sess. 23. de Reform. cap. 16.* A na drugom mistu (*Sess. 23. De-cret. de observandis , et vitandis in celebra-tione Missae*) ovakó govori : *Deinde ut irreverentia vitetur singuli in suis Diaecesibus interdican- , ne cui vago , et ignoto Sacer-doti Missas celebrare liceat Neve pa-tiantur privatis in domibus , atque omnino extra Ecclesiam , vel ad Divinum cultum tantum dedicata Oratoria , ab eisdem Ordinariis designanda , et visitanda , sanctum hoc Sacrificium a Saecularibus , aut Regulari-bus quibuscumque peragi .*

I premda namá u Turskoj zemgli , gdi nei-mamo Czarkavá , od S. Stolla osobitá milost dopusctenaje , da moxemo S. Misu govorit po dvoru , i u kuchiam Karstjanskim , niscane-

magné s'ovom milostju nemoguse sluxit , brez osobitoga dopusctegna istoga S. Stolla oní Misniczi , koji iz drugihí Biskupatá amo prilazé , ako nisu odregeni olli od S. Stolla , olli od Nás na sluxbu ovogh Púka nashega ,

V. Nesumgnimo , da nisu poznani svimà našim PP. Xupniczima , i Kapellanim Zakoni Czarkvé Sveté , u kojim zabragnujese *cohabitatio Clericorum Saecularium , et multo magis Regularium cum mulieribus sub eodem tecto* : Imajubo svi prid očima i Naredbe Spasonosné proshastí Biskupá, i Starishiná od Provinczie mnogo putá ponavgliane ; a navlastito Naredbu S. Skuppa od Rashiregna Virre datu na svitlost na 27. misecza Svibgna god. 1780. Sczinimo dakle , da nije od potrebe , dase svarhu togá na dagle pruxamo : negó priporučujemo svima Misniczim u opchenu , i svakomu na pose , *ut unusquisque conscientiae suae latebras scrutetur , salutis suae consulat , caute ambulet , castimoniam sequatur , curam boni nominis habeat , omnique diligentia immaculatum se ab hoc saeculo custodire studeat ; ne videlicet propter incautam alicujus individui conversationem totus Religiosorum caetus famae detrimentum patiatur , neve Regale Sacerdotium , et Apostolicum Ministerium nostrum non modo apud*

fideles , verum etiam apud infideles ipsos ludibrio sit obnoxium .

VI. Nepristojise da PP. Misniczi ni Popovi , ni Fratri , kogá xené , ni udaju , nit dase u také svitovgné petglianie stavgliaju . Zabragnujemo dakle svakomu Misniku nashega Missiona prosit Udadbenicze za kogamu drago , ich u Svatove , na Pirove , i u Pohogiane : i josc veboma bilobi prikladnié , da Misniczi Popovi u vrime tarlabuké pírné i iz vlastité kuche kudgodse u drugó sello ukloné , dok u gni-ovim kuchiana prigarmi vesegle pírnó , koje cesto s'plačom dospivá .

VII. Kakoje zabragнено svakó Kumovagne Fratrom po Reguli S. O. Frane , takó zabragnujemo svakó Kumovagne Misniczim Popovim u svemu nashemu Vikariatu Aposctolskomu .

VIII. Xelímo , i kolikó veché moxemo priporučujemo , dase uzmé sveti običaj u svakoj kuchi Misničkoj svakú večer prigovorit zajedno s'kuchianim jedan dio S. Roxaria , Gospine Letanie , Dilla Kriposti Bogoslovni , i drugú kojú molitviczu ; priporučujuchi s'Otara , dase ovi svetí običaj postaví , i ustanovití u svakoj kuchi Karstjanskoj po svím nashim Xupama ; kakoseje jurve u mnoghim mistim po milosti Boxioj , i po nastojagnu brixglivomu nashí PP. Xupniká postavio , i ustanovitio .

IX. Caveant porro RR. Parochi , et Capellani nostri ubique , et praecipue in Sacramento-
rum administratione , ne quidpiam ultra consu-
etas spontaneas oblationes a fidelibus extor-
queant : neque pro Missis celebrandis , aut ca-
nendis majus stipendium , quam a Nobis taxa-
tum est , exigant ; nullusque imposterum ,
absque Nostra , vel Vicarii nostri Generalis ex-
pressa licentia , quovis sub praetextu , novas,
atque inusitatas contributiones sive in pecunia ,
sive in materialibus fidelibus superimponere
praesumat .

„ Quodsi aliqua controversia forte contige-
rit de Parochialibus emolumentis , (verbis
„ utimur Prosperi Cardinalis Lambertini Ar-
chiepiscopi Bononiensis , et postmodum Sum-
mi Pontificis Benedicti XIV. Instit. Eccles.
„ c. V. n. 58.) Vicarium nostrum Generalem
„ conveniat , ut ipsius judicio dirimatur : sed
„ meminerint Parochi nihil *de jure* repeten-
dum esse pro exequiis , et sepultura : re-
tinendam tamen inductam consuetudinem
„ aliquid solvendi , ita ut nullum judicium
„ fiat in eos , qui hanc consuetudinem violare
„ contenderint , sed causa hujusmodi in fo-
rum Episcopi solum adducatur , uti sanc-
tum est cap. ad Audientiam 24. de simonia
„ his verbis : *per Episcopum loci compe-*

„ *scantur, qui malitiose nituntur laudabilem*
 „ *consuetudinem immutare.* „

Svarhu Sakramenta od Xenidbe .

I. Kolikose dotičé Sakramenta od Xenidbé potribitoje osobitim načinom , da svi nashi PP. Xupniczi , i Kapellani imaju vazda prid očima S. Sabor Tridentinski , Catechismum, et Rituale Romanum , Theologiam Moralem P. Gabrielis Antoine , i drughe Naučitegle za močise vladat mudro , i opazno po Upravam Czarkvé sveté : buduch dasé u nashemu Vikariatu porad Xenidbe najveché zapetglianie , i smutgne dogagijaju . Mí pák sctosmo sudili daje potribitié za upravu nashega púka , stavilismo iz početka : akose dakle oná budú obsluxivat , uffamose , dache magné napastí , i zamčiczá dogagiatse unapridak .

II. Zabragnujemo, da za czeduliczu od prošgné Udadbeniczá naregenú u upravam svarhu Xenidbé pod brojom VII. neimase iziskivat niokoga plachia nikakva , izvan akobi dobrotivní koi Karstjanin od svoje draghé vo- glé ktio udilit koju lemozinu , olli prikazat koju miloschii svomu Pastiru .

Spomenuta czedulicza morese učinit ovako :

Concedo licentiam N. filio N. N. ex Villa (vel Oppido) N. meo parochiano, ut possit inire Sponsalia de futuro cum virgine (vel cum vidua) N. filia N. N. in Villa N. in Parochia N. Si tamen nullum obstiterit Canonicum impedimentum. In quorum robur etc.

Datum N. die Mensis Anno

L. ✠ S. Fr. N. N. Parochus Mpp.

Po isti način za svidočanstvo od posetenogh xivglegna, i izpunegna godiscné Ispovídi, i Uskarsnogh Pricescategna, kojese imá dat oním, kojise stavgliaju na dalek pút, i koji Selé u drugú Xupu, zabragnujemo, dase niscta neiziskuje; a akose scto dragovoglno dade, primitse more.

Ovo svidočanstvo moresé učinit ovakó:

Universis etc. testor ego infrascriptus N. filium N. N. Christianum Romano Catholicum ex Villa (vel ex Oppido) N. hujus Parochiae N. oriundum (vel in hac Parochia ab anno usque ad praesens domiciliatum) Christiane, et morigerate vixisse, Sacramenta frequentasse; nec non currenti anno Paschalem Communionem in hac ipsa Parochia devote percepisse.

In quorum robur etc.

Datum N. die Mense Anno

L. ✠ S. Fr. N. N. Parochus Mpp.

III. Zakoni Czarkvé S. naregiuju , dase pravovirni Karstjani imaju vinčavat prid Otarom u vrime Mise , i z'Blagosovom Svetim , koi Blagosov Czarkva S. naregiuje dase imá dat u vrime isté Mise , kojase ima rech za isté Zaručnike , kojise vinčaju , kakose nalazi u Missalu Rimskom *Missa pro Sponso , et Sponsa . (Videatur in Rituali Romano editionis Balleonianae 1817. pag. 180. Decretum Urbis , et Orbis hac de re emanatum die 7. Januarii 1784.)* Naregiujemo dakle , i zbiglno zapovidamo svima nashim PP. Xupnikom , i Kapellanim , da ovú naredbu , i odluku Czarkvé S. podpuno obsluxé , i da brez veliké kakvé potrebe izvan Misé nikoga nevinčaju . Udovicze pák , koje na parvom vinčagnu nisu primile Blagosova Misnoga , zapovidamo , dase imaju na drugomu vinčagnu blagosovit , basc dabi se i za Udovcze vinčale . Alli Akosu na parvom vinčagnu Blagosov od vinčagna u vrime Mise primile , na drugom vinčagnu ni na slidechim blagosovitse *solemniter* nemogu , jerbo zakoni Czarkveni zabragnuju .

IV. *Ratione Stolae occasione assistentiae in Matrimoniis fidelium contrahendis* , zabragnujemo *sub poena restitutionis in duplum* dase neima iziskivat unapridak nipokoi način niujednoj Xupi nashega Vikariata veché od Vix-

lina , illiti od 60. pará , i tó od oní , koji budú moguchi datti .

Ovdi neuklapamo lemozinu za Misu *pro Sponsis* : neuklapamo takoger ni truda Misnič-koga osobitiegħ , t. j. dabi u kakvoj razloxi-toj potribi imóse potrúdit , i póch u kakvo misto odmaknuto od kuché Parokialské porad vinčagna : u takom dogagijaju svakí trúđ dostojanje svoje plaché razloxité .

A kadje Xegnenik iz jedné Xúpe , a Udad-benicza iz drughé , za Policzu , illiti za svi-dočanstvo od Navisttegna , od Ispovidi i od Pričesttegna u Xupi vlastitoj izpugnení , neimase iziskivat veché od jednoga grosha .

Megiutó akobi koi bogogliubní Karstjanin od svojé draghé voglé , i gliubavi prama svomu Pastíru u vrime svoga veseglia sctogod i veché pokućio , primitse moxe .

Dogagajuse kadkad u nashemu Puku malohumnomu vinčagna nezakonitá *propter impedimenta dirimentia occulta*, za koja iziskujese *Dispensatio*, illiti Ođpusctegne Apostolskó. Tali in casu Confessarius noscens hujusmodi impedimentum, magna cum cautela et prudentia sese gerere debet, ne idem impedimentum aliis notum fiat. Tenetur imprimis admonere Paenitentem, ne Matrimonium contrahat, nisi prius debita *Dispensatio* obtineatur; et ut res magis occulta evadat, posset ex. gr. Confessarius consilium dare Paenitenti in Sacramentali Confessione, (si aliter Matrimonium differri non possit), ut obstringat se voto castitatis, donec *Dispensatio* obtineatur; utque ipsemet Paenitens, quibus necesse fuerit, manifestet, se obstrictum esse voto castitatis, et hanc ob causam non posse contrahere Matrimonium, usque dum obtenta non fuerit *Dispensatio*. Interim Confessarius statim recurrere debet ad Superiorem facultatem habentem super impedimenta, et enunciare eidem impedimentum occultum, reticendo nomen paenitentis, et aliud arbitrarium nomen designando, ex. gr. *Titius*, *Sempronia* etc.

A kadmu dogé odgovor od Starishiné , duxanje izpunit sve , sctomu budé naregeno u *Dispensi* : i tó vagliá , da budé oprengleno skrovito koi dán pria vinçagna *sub sigillo* , *et in actu Confessionis Sacramentalis* , sluxechise , s' *Formulom* , kojuchemo nixé zabilixit .

Akolibise pák Zaprika skrovitá posli vinçagna na Ispovidi , olli po koi drughí naçin odkrila , i u takom dogagijaju po istí naçin iziskujese opaznost veliká od strané Ispovidnika , koi zadobivshi Dispensu duxanje nauçiti pokornika , olli pokorniczu , kojaje uzrokovala , olli kojje zapriku uzrokovó , kakose ima vladat *parvó* za obznanit skrovito drúga , komu zaprika nije poznana , daje gniovo vinçagne iz početka bilo nevaglialo , i nezakonito : *drugó* kakose imá skrovito megiu gnima pravó vinçagne , i novó privoglegne *per verba de praesenti* uçinit ; ama na naçin , da drugh neznani nikad nedogé u poznagne od griha skrovitoga , po komuje zaprika uzrokovana . In tali rerum statu impedimenti conscius liberé declaret, *Haud Rite* Matrimonio consensisse , cum primo celebratum fuit ; ideoque oportere consilio Confessarii , atque internae tranquillitatis causa, ut ambo consensum renouent, seque id libenter facturum ostendat . Quod si alter conjux eamdem voluntatem patefaciat ,

id satis erit , ut novus consensus juxta praescriptam normam elicitus intelligatur . Benedictus XIV. Pontif. Max. Instit. 87.

Si vero periculum aliquod circa praefatum renovationis modum exorturum praevideatur , tunc Confessarius difficultatem prudenter , diligenterque perpendat , casumque Ordinario referat , reticendo nomen poenitentis , ab eodem Ordinario opportunam instructionem recepturus .

Porro cum praefata instructio , ac dispensatio in Sacramentali Confessione exequenda sit , idcirco Confessarius , cui dispensandi facultas commissa fuerit , post datam in forma consueta absolutionem a censuris , et peccatis , dicendo *Misereatur tui &c. Indulgentiam , absolutionem &c. Dominus noster Jesus Christus &c.* Statim gratiam dispensationis Apostolicae sequenti formula exequi debet , (exprimendo in eadem impedimentum , seu impedimenta , quo , vel quibus detinetur poenitens , qui matrimonium publice cum impedimento dirimente contraxerat) ut scilicet in eodem perseverare valide , ac licite possit , dicendo :

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento N. N. ut illo non obstante , reno-

vato consensu cum praefata conjuge , Matrimonium cum illa contrahere , consummare , et in eo remanere licite possis , ac valeas . In Nomine Patris , et Filii , et Spiritus Sancti . Amen .

Et pariter eadem auctoritate Apostolica prolem , si quam suscepisti , et susceperis , legitimam fore decerno , et declaro . In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri Jesu Christi etc.

Si facultas impetrata fuerit dispensandi aliquem a voto castitatis praemissa consueta absolutione dici debet :

Item non obstante castitatis voto , quod emisisti , et transgressus fuisti , te debitum conjugale reddere posse , et debere declaro ; et ut idem debitum etiam exigere licite possis , et valeas , tecum auctoritate Apostolica dispense . In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

Quod si impedimentum aliquod occultum ante celebrationem Matrimonii habita prius facultate in S. Poenitentiae Tribunali dispensandum fuerit , sequenti formula utendum est . Praemissa nimirum solita absolutione a censuris , et peccatis sequentia addat :

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento ex. gr. primi (vel secundi, vel primi et secundi) Affinitatis gradus ex copula illicita a te habita cum sorore mulieris, cum qua contrahere intendis, proveniente, ut praefato impedimento non obstante, Matrimonium cum dicta muliere publice, servata forma Concilii Tridentini, contrahere, consummare, et in eo remanere licite possis, et valeas. In Nomine Patris etc.

Insuper eadem auctoritate Apostolica prolem, quam ex Matrimonio susceperis, legitimam fore pronuntiò, et declaro. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

In dispensatione autem, ac rehabilitatione Conjugum quoad jus petendi debitum Conjugale amissum per incestuosam copulam cum propriae Uxoris, aut Mariti consanguineis in primo, vel in secundo gradu perpetratam obtenta facultate, adhibenda est sequens formula: nempe post consuetam absolutionem a censuris, et peccatis immediate additur:

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum, ut, non obstante affinitate, quam contraxisti cum

tua uxore ex illicita copula a te habita cum ejus ex. gr. Sorore etc. debitum conjugale a tua uxore etiam exigere licite possis, et valeas. In Nomine Patris etc.

Et pariter eadem auctoritate Apostolica declaro te non obstante praefata affinitate superveniente in Matrimonio cum tua uxore remanere, illique debitum conjugale reddere posse, et debere. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

Vel si Cognatio spiritualis ob baptizatam sine urgenti necessitate propriam prolem inter conjuges intervenerit facultate impetrata sequenti formula ad illos in jus petendi debitum restituendos post consuetam a censuris, et peccatis absolutionem Confessarius uti poterit.

Insuper auctoritate Apostolica dispenso tecum super impedimento Cognationis Spiritualis, in quod incurristi ob baptizatam absque urgenti necessitate tuam prolem, quatenus, eo non obstante, uxori debitum reddere, et vicissim ab ea petere possis, ac valeas. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri Jesu Christi etc.

Reliquae similium Apostolicarum Dispensationum exequendarum Formulae videri possunt apud R. P. Tiburtium Navarrum in Libello, cui Titulus = *Manuductio ad praxim executionis Litterarum S. Poenitentiariae*; impresso Romae Typis Rever. Camerae Apostolicae an. 1688.

Poznajoje svima našim PP. Xupniczim , da brez osobitogh dopusctegna Biskupova nemogú primat , i. sjedignívat u staddo pravovirní , Rischiane , ni drughé Krivovircze , ni Odmetnike očité , kojise u skupscinu Czarkevė S. Katoličanské povrachiaju . A kojim budé dopusctena oblast primit kóga od gorri rečení , imajuse vladat ovakó :

Parvó . Izkushat imaju s'pomgnom velikóm uzroke , porad koji xelé sjedinitse s'Czarkvom S. Rimskom Katoličanskom .

Drugó . Imaju izpítat , i izvidit , kakavsú xivot provodili do sadá .

Treché . Poznavshi u gnima uzroke spasonosné , xegliu pravú od sjedinegna , i odluku stanovítu provodit xivot Karstjanskí , obsluxivat zapovidi Sveté Boxie , i Czarkvené za dostighnut Kraglestvo Nebeskó , tadá duxnisu PP. Xupniczi po sebi , ako mogli ikako , olli po drughim bogogliubnim Karstjanim , i Karstjan-kam uvixbatji u Otajstvima poglavitím Virré nashé Sveté , i u drughim stvarma potribítim od Nauká Karstjanskoga ; i kadji vidili budú dobro uvixbane i ustanovichene , zabilixivshijim dán , nekji primé na Odrečegne

Krivovirstva , i na očitó Ispovigegne Otajstvá
poglaviti Virré nashé S. Rimské Katoličanské ,
po ovi , kakó slidi :

*Način od S. O. Pape Pia IV. postav-
glen , po komu imaduse Rischiani , i os-
talí Krivoyirczi , i Odmetniczi , poslí nego
naúce potribita za spasegne , u pravi Rim-
ski Katoličanski Zakon prid Otarom , i prid
svidoczima primit , i pridružit .*

Ja N. temeglito virrujem , i ispovidám sva-
kolika , kojase uzdarxé u Virrovagnu , s'koimse
sluxí S. Czarkvá Rimská ; tó jest : Virrujem u
jednoga Boga Otcza svemoguchega stvoriteglia
Neba , i Zemgle , sviu stvárí vigení , i nevige-
ní . I u jednoga Gospodina Isukarsta Sina Bo-
xiega Jedinorogenoga , i od Otczá rogena pria
sviú viková : Boga od Boga , Svitlost od Svit-
losti , Boga pravoga od Boga pravoga ; roge-
noga , a nè učignenoga , jednobistvenoga s'Ot-
czem , po komu sva učignena jesu : koi po-
rad nás gliudí , i porad nashega Spaseгна
snige s' Nebesá . I uputtiose jest po Duhu Sve-
tomu od Divicze Marie : i čovikse učinio . Pro-
pet joseter za nás pod Poncziom Pilatom ,
mučen , i pokopan bí . I uskarsnu trečí dán,
kako u Pismu Svetomu biashe naviseteno . I

uzige na Nebo , sidi ob desnu Otcza . I opet imá dochi u slavi za suditi xivé , i martvé : koga Kraglestvu neche bit svarhé . Virrujem i u Duha Svetoga Gospodina , i oxiviteglia , koi od Otcza , i od Sína izodi ; koise zajedno s'Otczem , i Sínom s'poklonom sctuje , i jednako slavi : koije govorio po Proroczim . Virrujem i jednu Svetú , Katoličanskú , i Apostolskú Czarkvu . Ispovidam jedno Karsctegne na odpusctegne grihá : i čekam uskarsnutje martví , i xivot doshastoga víka .

Aposctolské , i Czarkvené Nauke , i ostalé Zapovídi , i Naredbe isté Czarkvé stanovito darxim , i zagargliam .

Po istí način primám Písmo Svetó po onomu razúmu , kogaje darxala , i darxí S. Matí Czarkva , kojojse pristoji suditi od rázuma , i tomačegna S. Písma : nittichiuga ja ikada drugojačié razumiti , i tomačiti izvan po jednoskupnomu slogu Otaczá Svetí .

Ispovidam joscter , daje sedam praví , i vlastití Sakramenatá novoga Zakona postavlení od Isukarsta Gosp. nashega , i dasu potribiti , premda nè svi svakomu , za Spasegne Naroda Čovičanskoga : i jesu oví : Karsctegne , Krizma , Tilo Isusovo , Pokora , Najposlidgné Pomazagne , Réd Svetí , i Xenidba ; i dase po gnima milost Svetá podigliu-

je . I dase Karsctegne , Krizma , i Réd Svetí brez Svetogardja nemogu veché putá primití .

Primam , i darxim joscter sve načine od Czarkvé Katoličanské primglené , i odregené u zakonitomu podilivagnu sviu rečeni Sakramenatá .

Zagargliam , i primam svakolika , kojasu od iztočnoga griha , i od opravdagna u S. Tridentinskemu Saboru rasugena , i iztomačena .

Ispovidam takoger , dase na Misi prikazuje Bogu pravó , vlastitó , i mirodilnó Posvetiliste za xivé , i za martvé , i dase uzdarxí u prisvetomu Sakramentu od Otára pravó , istinitó , i bistvenó Tílo , i Kárv zajedno z'Dushom , i z'Boxanstvom Gosp. nashega Isukarsta : i da bivá priobrachegne svega bistva kruha u Tílo , i svega bistva vína u kárv ; koje priobrachegne Czarkva Katoličanská *Pribistvegne* nazivá .

Ispovidam po isti način , dase i pod jedným , i pod drugóm ovóm varstóm uzdarxí , i primá bistveno , i nerazdiglivo vas czilovit Isukarst , i dase s'takom podpunostju izvarshuje oví Svetí Sakramenat .

Temeglito darxim , da imade Purgatorio , illiti misto od očistegna , i da Dushe u gnemu zadarxané po molitvam , i dobrím dillim pravo-

virní pomóch primaju. Takoger dase imaju sctovat, i na pomóchi zazivat Svetí s'Isukarstom Kraglinjuchí ; i da onni Boga za nás mólé : i dase gniove *Reliquie* , illiti ostaniczi gnioví tilesá, kostí , i drughi gnioví stvarí imadu sctovati .

Stalno velim , i ispovidam , dase Prilike Isukarstove , i Bogorodiczé vazda Diviczé , i ostali Svetí mogú imati, i darxati, i dase gnimá pristojnó posctegne imá nosit , i sctovagne činit.

Po istí način potvargujem , i ispovidam , daje oblast od Isukarsta Czarkvi data Oproscetegna díliti , i daje ovi običaj Púku Karstjanskomu vehoma Koristan .

Svetú Katoličanskú Aposctolskú Rimskú Czarkvu za Mater, i Mesctriczu sviu Czarkví poznajem : i Rimskomu Papi S. Petra Poglavara Aposctolskoga Nastupniku , i Isukarstovu Namistniku praví posluh obechijem , i pod zakletvu mene zaduxujem .

I sva ostalá od Svetí Naredbá, i opchenski Saborá , a navlastito od S. Tridentinskoga Sabora naregená , i iztomagená brez ikakve sumglé primám , i ispovidám : a svaká protivná, i kojamu drago Krivovirstva od Czarkvé odbagená , i prokletá , odbaczujem , i proklignam ,
Ovú pravú Katoličanskú virru , izvan koje nit-

kose saranit nemoxe , koju ja sad povogno is-
povidam , i istinito darxim ; ovù istú czilu ,
i nepokvarenu tia do skončagna móga xivota ,
z' Boxiom pomochju , tvardočin darxat , i is-
povidati ; i od moji podloxni , i ostali , svar-
hu koji imat budem pomgliti , dase darxi , i
obsluxuje , koliko moč budem ; hočin nasto-
jat : kako evo obechiajem , zavitujemse , i za-
klignemse (*ovdi ima stavit rúké na S. Evan-
ggle govorechi*) Takome Bógh pomogó , i
ová Svetá Evangelia .

*Posli ovoga Ispovigegna očitoga Virré Sve-
té imase sjedignent primit na Sakramenat
od Pokoré ; i posli negoje ispovidio svoje
grihe , naredivshimu dilla od pokoré za grihe ,
dajemuse svetó odrishegne na način slidechi :*

Misereatur tui Omnipotens Deus , et dimis-
sis peccatis tuis perducat te in vitam aeter-
nam . Amen .

Indulgentiam , absolutionem , et remissio-
nem peccatorum tuorum tribuat tibi Omnipoten-
s , et misericors Dominus , Amen .

Dominus noster Jesus Christus te absolvat ,
et ego auctoritate ipsius , et Sanctorum Aposto-
lorum Petri , et Pauli , nec non Sanctissimi
Domini nostri Papae N. mihi commissa , et

hactenus nondum revocata, absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, quo teneris propter Schisma, et haeresim, in qua vixisti, et incorporo te gremio S. Matris Ecclesiae, communioni fidelium, et participationi Sacramentorum ejusdem S. Romanae, Catholicae, et vere Apostolicae Ecclesiae.

Deinde eadem auctoritate absolvo te ab omnibus peccatis tuis. In Nomine Patris ✠ &c. Passio Domini nostri Jesu Christi &c.

Cernentes excedentem Censurarum latae sententiae, a Praedecessoribus nostris zelantissimis pro temporum congruentiis emanatarum, numerum, simulque deprehendentes luctuosis hisce aevi nostri calamitatibus Populum nostrum parum, vel nihil ferme Ecclesiasticae Censurae mucrone a vitiis arceri posse: idcirco adhibito graviorum aliquot Provinciae hujus Patrum consilio, non incongruum esse duximus, quinque solummodo retentis, quas ab initio indicavimus, et paulo post recensebimus, reliquas omnes latae sententiae a Praedecessoribus nostris tam contra Ecclesiasticas, quam contra Saeculares Personas emanatas Censuras, Apostolicae S. Sedis auctoritate Nobis commissa, qua in hocce Vicariatu fungimur, omnino abrogamus, eisque ferendae sententiae; si opus fuerit, censuras, aliasque arbitrarias poenas pro criminis gravitate substituiamus.

Casus itaque sub Censura latae sententiae in Apostolico Vicariatu nostro Bosnensi renti sunt sequentes, videlicet:

1. Raptores Virginum, aliarumque foeminarum ad Matrimonium consequendum, vel e-

tiam sine hoc , ad malum finem ; eorumque coadjutores , et cooperatores , licet effectus non sequatur . Nefarium hoc facinus licet a jure nemini reservatum sit , nihilo tamen minus ob frequentem ejus in ista Regione eventum constanter illud B. M. Praedecessores nostri sub censura latae sententiae sibi reservarunt , sicuti et Nos eorum vestigiis inhaerentes sub eadem censura illud reservamus .

2. Scienter , et deliberate contrahentes Matrimonium de praesenti cum aliquo impedimento dirimente ; non impetrata prius Apostolicae S. Sedis Dispensatione .

3. Matrimonium per verba de praesenti coram Judice infideli , contrahentes ; et omnes illis consilium , aut auxilium efficaciter praebentes , effectum tamen sequuto .

4. Favorem , auxilium , sive patrocinium per se , vel per interpositam personam quocumque modo implorantes , sive procurantes a Saracenis , ad compellendos Parochos , vel Capellanos , aut alios quoscumque Sacerdotes ad praestandam assistentiam in contrahendis fidelium Matrimonius , effectum etiam non secuto .

5. Accusantes Religiosos , et Ecclesiasticos apud Infideles , etsi non Judices , ipsisque detrahentes , etiamsi nullum temporale damnum sequatur .

Nota.

Priores tres casus Nobis , et Vicario nostro Generali (extra mortis articulum) omnimode reservamus . Quoad 4. et 5. facultatem concedimus Parochis duntaxat extra Conventus degentibus , quibus non est facilis ad Nos , vel ad Vicarium Nostrum recursus; quatenus nimirum in casibus solummodo occultis (casum occultum in hisce duobus criminibus definimus , qui ultra ad decem personarum notitiam non pervenerit :) Si nullum damnum secutum fuerit , vel etiam si est secutum , et postmodum fuerit reparatum ; praemissa seria admonitione , injunctaque extraordinaria salutari poenitentia , fideles utriusque sexus vere poenitentes in S. Poenitentiae Tribunali , absolvere possint , admonendo eosdem de reservatione .

Casus absque Censura in eodem Vicariatus Apostolico Bosnensi reservati sunt sequentes:

I. Blasphemia in Deum , B. V. Deigenitricem Mariam , ac Sanctos coram alio , vel aliis ore prolata ; *dummodo ex subitanea animi perturbatione non proveniat .*

Item blasphemia in Fidem Catholicam , Animam humanam , Crucem , et Legem Christianam , pariter coram alio , vel aliis prolata sub turpissima , et nimis consueta illyrica expressione &c.

Et quaecumque alia blasphemia haereticalis : *quae si conjuncta fuerit cum assensu interno , credendo , licet unico actu , verum esse id , quod ore profertur , cadit sub excommunicationem in Coena Domini , et alias in jure Summo Pontifici reservatam .*

2. Maleficia , divinationes , sortilegia , et quaecumque alia superstitio ad mortale peccatum pertingens . *Quae si cum Sacramentorum , aut Sacramentalium , seu rerum sacrarum abusu attentetur , majori quoque excommunicatione ipso facto innodatur .* Item qui Brevia , et Amuleta , vulgo *zapis* seu *Hamanlie* a Saracenis , et a Schismaticis quaerunt , et obtinent ; cum haec diabolicam superstitionem omnimode redoleant .

3. Gravis percussio Patris , aut Matris , in eosque enormes injuriae , et contumeliae .

4. Homicidium voluntarium , et efficax ad idem cooperatio , effectu secuto .

5. Procuratio abortus foetus inanimati , secuto effectu . *Quod si abortus fiat foetus animati , quicumque illum procuraverit , incidit non solum in casum reservatum , sed etiam in Excommunicationem (ex Lege Gregorii XV. in Constit. incip. Sedes Apostolica) a qua non possit absolvi ab iis Confessariis , qui a Nobis facultatem habuerint absolvendi a peccato procurato abortus , sed toties ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem erit recurrendum , quoties casus iste contigerit .*

6. Infantium per incuriam oppressio , et suffocatio , eorumdemque infra annum in lecto detentio absque necessariis cautelis .

7. Bestialitas , et foedissimum Sodomiae scelus tam activum , quam passivum ; sed quoad masculos tantum ; et relate ad passivum , quoad eos , qui libere consentiant .

8. Incestus in primo , et secundo gradu tam Consanguinitatis , quam Affinitatis . Et etiam Cognationis spiritualis . Nec non copula carnalis inter Sponsos , postquam legitime Sponsalia contraxerunt , et ante Matrimonii de prae-

senti celebrationem , Item copula carnalis libere a puberis cum Infidelibus , et Schismaticis admissa .

MONITUM .

Parochis omnibus , et Capellanis in locis remotis a Parochiali Residentia Dominicis , et Festis per annum diebus Sacra celebrantibus , et Sacramenta rite administrantibus , ob difficilem nempe ad Nos , sive ad Vicarium nostrum Generalem , recursum , conceditur facultas absolvendi , praemissa tamen seria admonitione , et injuncta congrua salutari poenitentia tam mares , quam foeminas in hujusmodi casus non ex consuetudine incidentes , exceptis duntaxat .

Primo , quoad blasphemantes Deum , B. Virginem , et Sanctos .

Secundo , quoad eos , qui superstitiose abutuntur Sacramentis , aliisque Sacris rebus ; nisi prius haec omnia Confessario deferant , et penes ipsos poenitentes nullatenus remanere permittantur . *Brevia* quoque , vulgo *zapis* Sacracenica , et Schismatica retinentes non absolvantur , nisi prius eadem Confessario resignaverint , utpote statim cremanda . Eos vero ,

qui sortilegia seu veneficia verbo , aut facto docuerint ; ut puta , cum aliis eadem componendo , sive perpetrando non absolvant , nisi prius ea detestati fuerint coram illis , quos docuerunt . Ubi autem expressa iniquissimi Dæmonis invocatio , aut adoratio intervenerit , soli Parochi foeminas duntaxat absolvere poterunt : masculos vero (extra mortis articulum) non absolvant ; sed ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem remittant .

Quarto quoad homicidium voluntarium manifestum ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem recurrendum . Quoad occultum vero , reparatis , quantum fieri potest , damnis illatis : (exceptis Maritis , et uxoribus in alterutrum , et parentibus in proles , et vice versa , per venena , aut alio modo crudeliter desævientibus) : imposita pro criminis enormitate gravi poenitentia , facultas absolvendi Parochis solummodo conceditur .

In quinto conceditur facultas Parochis pro foeminis tantum .

In octavo quoad primum gradum tam Consanguinitatis , quam Affinitatis recurrendum est ad Nos , vel ad nostrum Vicarium Generalem ab omnibus , quibus expressa a nobis licentia non fuerit concessa .

Nota 1.

Impuberes neque sub censuris , neque sub casibus Nobis reservatis ulla ratione comprehendimus . Hi ergo a quovis Confessario a Nobis approbato , si rite sunt dispositi , praemissis praemittendis , absolvi possunt ,

Nota 2.

Confessarii omnes , qui a Nobis , vel a Vicario nostro Generali facultatem absolvendi a praedictis casibus reservatis obtinuerint tenentur in ipsa Sacramentali Confessione praemonere poenitentes , reservatis criminibus irretitos , de hujusmodi reservatione , eo fine , ne tam facile in eadem crimina relabantur .

Nota 3.

Quilibet Confessarius sive Saecularis , si-ve Regularis speciali facultate carens , si quem poenitentem , extra mortis periculum , a casibus nedum Romano Pontifici , verum etiam Episcopo Dioecesano reservatis , scienter absolvere praesumeret , lethaliter pecca-

ret , absolutionem frustraneam redderet , et Excommunicationis sententiam (juxta Decretum Clem. VIII. jussu editum , et declaratum ; tum etiam a Paulo V. et Urbano VIII. confirmatum , ac innovatum) cum privatione Officiorum, Dignitatum . et Beneficiorum ipso facto incurreret ; non absolvendus , dispensandus , aut habilitandus nisi per Apostolicam Sedem , praeterquam in mortis articulo . ; et insuper aliis poenis Ordinarii arbitrio plectendus .

N o t a 4.

*Confessarii , ac Sacerdotes quicumque si-
ve Saeculares , sive Regulares nequeunt ab-
solvere suos complices in peccato contra sex-
tum Decalogi praeceptum , nisi in articu-
lo mortis , et tunc solum in defectu alterius
Sacerdotis . Confessarii ergo extra dictum
mortis articulum audentes illos absolvere in-
currunt Excommunicationem Papae reser-
vatam , et insuper tales Confessiones sunt
invalidae , irritae , ac nullius valoris . Sic
Statuit Benedictus XIV. Constit. incip. Sa-
cramentum Poenitentiae .*

Nota 5.

Saluberrimum etiam foret, ut (absque mortis periculo, vel alia manifesta necessitate) abstinerent Sacerdotes omnes ab absolvendo complice etiam in quovis peccato mortali; quemadmodum in variis Synodis Provincialibus, et Dioecesanis statuitur: quod (ut observat Bonacina de Sacram. Poenit. disp. 5. 9. 7. puncto 5. §. 5. n. 11.) valde expedit ubique decerni, ac observari; cum in similibus Confessionibus factis Confessario complici soleat deficere Poenitentium verecundia, pudor, dolor, ac propositum; imò ex ipsis sumant occasionem liberioris peccandi. Unde, expresse concludit citatus Author, non posse Confessarios absolvere suos complices, in quocumque peccato mortali etiam non carnali.

Nota 6.

Complices, seu socii criminis a poenitentibus revelari non debent, (sic statuit Benedict. XIV. Const. incip. Suprema) neque ad revelanda Complicum nomina poenitentes obligari possunt a Confessariis denegata absolutione, sub gravissimis poenis: ut patet ex

altera Constit. ejusdem Pontificis incip. Ubi primum ; in qua confirmat priorem illam incipientem Suprema , adversus Confessarios exquirentes a poenitentibus in Sacramentali Confessione Complicum nomina ; et merito reprobatur , ac damnatur tamquam scandalosam , et perniciosam talem praxim , famae proximorum , et ipsi Sacramento injuriosam , tendentemque ad S. Sigilli Sacramentalis violationem .

Dogagijaji obustavleni oblasti Biskupskoj u Vikariatu Apostolskom Bosanskomu pod Proklestvo velikó jesu slidechi :

Otimáci usilni , Divojaká , Udoviczá , i drughi xenski glavá porad xenidbé , olli za drugú svarhu griscnú : i gniovi nagovaraoczi , i pomogači , da nebi ni ispunili dilla poganoga , akosu povukli čegliade na sillu .

2. Vinčagne znannó , i povoglnó učignenó u rodstvu , olli u kojoj drugoj zapriczi raztargujuchioj xenidbu . Razumise , ako pria nisu imali odpusctegne od zapriké , u kojojse nalaze .

3. Povoglnó vinčagne kod Turaká , olli kod Popová Rischianski . Ovdi nesamo upadaju u obustavlegne , i u proklestvo Xegnenik , i

Udadbeniczá , nego i gniovi nagovaraóczi , i pomogaçi .

4. Usillovagne PP. Xupniká , i drughi Misniká olli po sebi , olli s'Turskom pritgnom , da vinčaju oné , kojise pod kakvom zaprikom raztargujuchiom , olli zabragnujuchiom gniovu xenidbu nalazé .

5. Osvagegne , i ozloglashegne Misniká , i Redovniká nesamo kod Súda Turskoga , nego i kod drugihí Turaká .

O p o m e n a 1.

Parva trí dogagiaja ozgor pod Prokletstvo zabilixena Nama , i nashemu Vikaru Generalomu obustavgliamo . A svarhú četvartoga , i petoga oblást samim PP. Xupniczim , podigliujemo , dase mogú sluxit po upravi , kojusmo u latinski jezik ozgor dali .

Dogagiaji slidechi jesu obustavgljeni brez prokletstva ,

1. Psotka očito prid drughim izrečena protivu Bogu , B. D. Marii , i protivu Svetim .
Izvan dabise dogodilo u pomuchegnu pameti iznenada .

Po isti način psotka očito izrečena prid

drugim, Virré Katoličanské, Dushé čovičanské, Karsta, i Zakona Karstjanskoga, s'ričima sramotnim, i poganim u nashemu Narodu običajnim.

Takoger i svaká drugá psotka krivovirničká jezikom izrečena: *koja akoje zdruzena s'nutargnīm povoglnīm povirrovañnem, onakó, kakose jezikom izgovará, jurje S. O. Papi pod velikó proklestvo obustavljena u odregegnu, kojese zove Na Večeri Gospodinovoj, i u drugim odregegnīm opchenīm Czarkvenim.*

2. Čaragna, gatagna, vračagna, čini, i svaki drugí vragoluczi, kojise budú suditi, dasu grihsi smartní. *Ovaká dilla vraxiá akose činé S'prisiv. Sakramentim, olli z'drugim stvarima posvečenīm, obustavgliajuse od Zakoná opchení Czarkvení pod proklestvo velikó, u koje upadaju odma, koji dilla vraxiá sa stvarma svetim, olli posvečenīm činé.*

Obustavgliajuse i koji *Hamanlie*, i zapise od Turaká, i od Rischianá traxé, i uzimaju: buduchi gñiove *Hamanlie*, i zapisi punni vragoluká.

3. Udaracz tesckí, i svakó velikó neposctegne, i pogargegne učigneno od Sinová, i Kcherí protiva vlastitim Otczim, i Materam,

kojese budé sudit , daje gríh smartní .

4. Ubojstvo povoglnó po sebi , olli po drugomu , olli z'drugim pomochniczim dillóm ispugнено . Obustavgliajuse né samo uboicze , negó i nagovaraoczi , i pomogači , akosu bili uzrok praví od ubojstva ućignenoga .

5. Nastojagne priopakó pobaczezna iz utrobe zametka nexivoga dillóm izpugnenó . A pobacegne povoglnó zametka xivoga dillóm izpugnenó jurveje od Zakona opchenoga Czarkvé S. pod velikó proklestvo , samim Biskupim obustavgleno .

6. Pritisnutje , illiti utushagne malé dićicze po nepomgni ućignenó . Takoger i neopaznó zadaxagne u postegli malé dićicze , koja neimaju godinu daná podpunú .

7. Xivinstvo poganó , i priopakí gríh Sodomichianski megiu muskarczim , kolikó dillujuchím , tolikó povoglnó tarpechim , dillóm ispugnen .

8. Rodoskvargnstvo u parvó , i u drugó kollino , kolikó po karvi , tolikó po svojstvu , illiti po xenidbi zakonitoj , dillóm sramotnim izvarshenó . Takoger oskvargnegne rodstva duhovnoga dillóm izpugnenó .

Sastanak bludni megiu Xegnenikom , i Udadbeniczom zakonito ugovorenim , pria vinčagna zakonitoga , dillóm izvarshen .

I poganó dillo od bludnosti učignenó s'Ne-
virnikom , olli s'Rischianinom .

Opomena II.

Oblast svarhu rečení dogagiajá brez pro-
klestva obustavlení podigliujemo PP. Xupni-
czim, i gnovim Pomochniczim , koji na bascka
u drugom kraju Xùpe, u Nedigle , i u drughé
Svetkovine zapovidgné S. Misu Púku govorit
običaju, Sakramente Sveté podigliuju, i dru-
ghé posle duhovné opravgliaju ; osim

Parvoga , kolikose dotiče psovke protivá
Bogu , B. D. Marii , i Svetím .

Drugoga , kolikose dotičé čaragna , gata-
gna , činá &c. dillovaní sa Sakramentim , i
z' drugím kakým stvarma svetím , dok ne-
budu isté stvári Ispovidniku pridane . Po isti
način i Zapisi Turski , olli Rischianski , dok
nebudú pridáti Ispovidniku za saxečise odmá .
A kojisu rečená vraxiá dilla prid drugím ,
olli z' drugím dillovali , dokse prid istím ta-
ki vraxii dilá neodreku odrishitse neimaju .
Dabise pák dogodilo , scto Bógh sačuvo i po-
mislit , daje tko nepriateglia paklenoga na
pomóch zazivó , illimu kakav poklon prikazi-
vó , ovaki zločinczi nemoguse odrishit brez
nashé osobité oblasti .

Četvartoga , kolikose dotiče ubojstva povoglnoga očitoga : i skrovitoga megiu Muxom , i Xenom , i megiu Roditeglim , i Porodom , dillom izpugnenoga . U ovakim dogagijim iziskujese oblast osobitá nasha . A u drugim ubojstvím nepovoglnim , olli povoglnim , ako su skrovita , posli negosu popravglene sctette , kolikoje moguché , dopusctamo oblast samim PP. Xupniczim , da mogu , naredivshi pristojné pokore pram tegobom opaćiné , pokornike zbiglno skrushené odrishit .

U *petomu* , kolikose dotiče musckí glavá obustavgliasé oblast Nama , i nashemu Vikaru Generalomu . A svarhu Xenská glavá dopusctase samim PP. Xupniczim , da mogu odrishit pokornicze zbiglno skrushené , pokazavshiji xestoko , i naredivshijim pokore pristojné , i dugovité pram tegobom toliké opaćiné . I ovose imá sve razumit od izbácegna zametka neoxivglenoga . A svarhu oxivglenoga iziskujese osobitá oblast od Nás , olli od Nashega Vikara Generaloga .

U *osmomu* , obustavgliamo Nama , i nashemu Vikaru Generalomu oblast , kolikose dotiče parvoga kollina , kolikó po karvi , tolikó po svojstvu . A u ostalim dogagijima , kojise pod osmim brojom nalazé , dopusctamo oblast PP. Xupniczim , kako i gniovim

Pomochniczim , da mogú odrishit pokornike ,
i pokornicze pravé , naredivshijim pokore pri-
stojné .

Zabilixegne I.

Muskiche , koji neimaju godina 14. podpu-
ní , ni Divojčicze , koje nisu izpunile 12. go-
diná , ni u jednomu od ozgor zabilixení do-
gagijájá neobustavgliamo .

Zabilixegne II.

Svakí Xupnik , i Ispovidnik , kojim budè
od Nás , olli od nashega Vikara Generaloga
oblast svarhu rečení dogagijájá podiglená, duxni-
su svaki pút pria odrishegna kazat svakomu
pokorniku , i pokorniczi , kojise u kojoj opa-
ćini obustavglenoj nalaze , daje taká opaćina
oblasti Papinoj , olli Biskupskoj obustavgle-
na , i dajimje oblast osobito podiglana , za
moch pokornike pripravné , i dostojné odrishit ,
akose zbiglno šaju , i stanovito obechiaju ,
dase neché unapridak na take opaćine povrachiat .

Quo ex Apostolicae S. Sedis Indulto concessa fuit facultas Fidelibus in Vicariatu Bosnensi existentibus in quibusdam Festivis diebus servilia opera, et praecipue ad agriculturam spectantia exercendi.

Cum saepe in omnibus fere Apostolici hujus Nostri Vicariatus Bosnensis Paroeciis contingat, ut Fideles speciali Regimini nostro subjecti, partim necessitate, partim vero Tyrannorum violentia adacti, plures Festos de praecepto dies intra annum, aestivo praesertim tempore occurrentes, violare, in iisque servilibus operibus, nulla ad id impetrata a Pastoribus suis licentia, notabili temporis spatium, et quandoque per diem integram, vacare adigantur; et propterea conscientiae stimulis agitati de hujusmodi transgressionibus in S. Poenitentiae Tribunali se accusare soleant, semperque eadem necessitate, et violentia pressi, rursus laborare cogantur. Idcirco Nos eorum conscientiae levamen aliquod adferre, simulque saluti prospicere cupientes, ab Apostolica S. Sede eam impetravimus licentiam die 5. Maji anni currentis 1816., qua

Fideles jurisdictioni nostrae subjectos ab operum servilium, ad agriculturam praecipue spectantium, abstinentia, nec non etiam, si opus fuerit, ab obligatione praedictis diebus audiendi Missam dispensare possimus; adhortando eosdem, ut praedictam Apostolicae S. Sedis benignissimam Indulgentiam aliis, atque aliis Christianae pietatis operibus resarcire studeant.

Ea propter Nos de RR. PP. Parochorum Spirituali Regimini nostro subjectorum probitate, zelo, atque prudentia plurimum in Domino confisi, hanc ipsam benignissimam S. Sedis Indulgentiam illis communicamus, eorumque Capellanis, sive coadjutoribus a Nobis ad Animarum curam adprobatis, in eorundem Parochorum absentia, aut distantia; quatenus nimirum, durante eorum munere, in casibus manifestae necessitatis Fidelibus utriusque sexus Spirituali eorum curae concredit, tam in particulari, quam in communi, infrascriptis duntaxat diebus Festis indulgere possint, ut audita prius, si commode fieri potest, S. Missa, operibus servilibus, ad agriculturam praecipue spectantibus, citra conscientiae remorsum, et secluso scandalo, manum admoveere possint: studeant nihilominus benignam hanc Sanctae Matris Ecclesiae relaxationem aliis Chri-

stianae pietatis operibus compensare , recitando ex. gr.

I. Sex *Pater* , *Ave* , et *Gloria* ad honorem SS. Passionis Domini nostri Jesu Christi,

II. Tria *Pater* , *Ave* , et *Gloria* ad honorem SS. Apostolorum pro communibus S. Matris Ecclesiae necessitatibus ,

III. Actus *Virtutum Theologalium* cum actu *Contritionis* .

Qui vero Missae interesse ob locorum distantiam , vel alia impediti causa legitima nequiverint , praeter mox recensitas orationes *Coronam* etiam Domini nostri Jesu Christi devote recitare poterunt , meditando Sanctissimae vitae ejus mysteria .

Festa autem, in quib. laborare permittitur, sunt

1. Tertia dies Paschatis ,
2. SS. Apostol. Philippi , et Jacobi ,
3. Inventio S. Crucis ,
4. Tertia dies Pentecostes ,
5. S. Jacobi Apostoli ,
6. S. Annae Matris B. V. Mariae ,
7. S. Laurentii Martyris ,
8. S. Bartholomaei Apostoli ,
9. S. Matthaei Apostoli , et Evang.
10. S. Michaelis Archangeli ,
11. SS. Simonis , et Judae Apostolorum ,
12. S. Andreae Apostoli ,

13. SS. Innocentium .

Praecipimus porro cunctis Fidelibus , ut reliquas Domini Solemnitates , Dominicos , ac Festivos dies ea , qua decet , Christiana pietate devotissime celebrare satagant , a servilibus laboribus pro possibili abstinendo , et sanctis operibus vacando .

Injungimus quoque RR. Parochis , et Capellanis , ut praefatis Festivis indulgentiae diebus , quibus labores Fidelibus permittuntur , Missas opportuna hora , et in Parochiarum meditullio pro Fidelium commodo celebrare contentur ; dumque a S. Altari dies Festos intra Hebdomadam recurrentes Populo indicunt , necessitate perspecta pro temporum congruentia , praedictos labores prudenter pieque in Domino ex Apostolicae S. Sedis auctoritate indulgeant .

Mandamus postremo , ut praesens Decretum omnes Parochi , et Capellani in hoc Vicariatu animarum curam exercentes distincto characteri descriptum in cunctis Sacristiis , ac Religiosorum Hospitiis prae oculis habeant .

Datum in Conventu S. Spiritus Fojniczae
die 30. Julii 1816.

F. AUGUSTINUS MILLETICH Ep. Daul. et V. A. Bos. Mpp.

L. ✕ S.

De mandato Doñnis Suae Illustris. , ac Reverendis.

FR. MARIANUS JAKOVGLEVICH Secret. Mpp.

